

Dommerudnævnelsesrådet Årsberetning 2005

Udgivet af:
Dommerudnævnelsesrådet
Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Telefon 70 10 33 22
Telefax 70 10 44 55
www.dommerudnaevnelsesraadet.dk

Grafisk design:
Rumfang 06028-116

Fotograf:
Station 1

Tryk:
Arco Grafisk, Skive

Oplag:
1.000

ISSN: 1601-7250
ISBN: 87-91123-48-8

Dommerudnævnelsesrådet Årsberetning 2005

Indholdsfortegnelse

	Side	
1	4	1. Forord
2	7	2. Oprettelsen af Dommerudnævnelsesrådet
3	8	3. Dommerudnævnelsesrådets sammensætning og sekretariat
4	9	4. Dommerudnævnelsesrådets kompetence
	9	4.1. Retsplejelovens § 43 a, § 44 b og § 44 c og finanslovens tekstanmærkninger
	9	4.1.1. <i>Retsplejelovens § 43 a, § 44 b og § 44 c</i>
	9	4.1.2. <i>Tekstanmærkninger på finansloven</i>
	10	4.2. Retsplejelovens kvalifikationskrav for udnævnelse af faste dommere, jf. retsplejelovens § 42 og § 43
5	11	5. Dommerudnævnelsesrådets behandling af ansøgningsager
6	13	6. Fremgangsmåden ved besættelse af to typiske stillinger
	13	6.1. Besættelse af en stilling som midlertidigt beskikket landsdommer (landsretskonstitution)
	14	6.2. Besættelse af en stilling som byretsdommer ved et præsidentledet embede
7	15	7. Dommerudnævnelsesrådets virksomhed i 2005
	15	7.1. Indstilling til prøvevotering i Højesteret
	15	7.2. Stillinger til udnævnelse
	16	7.3. Stillinger som midlertidigt beskikket landsdommer (landsretskonstitution)
8	18	8. Enkeltelementer i Dommerudnævnelsesrådets praksis og drøftelser
	18	8.1. Alder og anciennitet ved landsretskonstitutioner
	18	8.1.1. <i>Ordinære konstitutionsstillinger</i>
	18	8.1.2. <i>Korttidskonstitutioner for advokater</i>
	19	8.1.3. <i>Praksis vedrørende retsplejelovens § 44 b</i>
	19	8.1.4. <i>Henstillinger til Domstolsstyrelsen</i>
	20	8.2. Midlertidig beskikkelse som landsdommer i forlængelse af fuldmægtigtjeneste i landsretten
	20	8.3. Anvendt terminologi i forbindelse med landsretsudtalelser
	21	8.4. Udnævnelsesalder
	22	8.5. Kønsfordeling
	22	8.6. Udnævnte dommers ansøgning om anden dommerstilling
	22	8.6.1. <i>Kvalifikationsvurdering og kontinuitetskrav</i>
	23	8.6.2. <i>Specielt om rejsedommere</i>
	23	8.7. Retspræsidenter og dommere med administrative funktioner

25	9. Nogle problemstillinger i forbindelse med besættelse af lands- og byretsdommerstillinger med jurister med en anden erhvervsbaggrund end den, der traditionelt har ført til en dommerkarriere	9
25	9.1. 9-måneders konstitution (uddannelseskonstitution) som betingelse for en dommerkarriere	
26	9.2. Konkurrencen om 9-måneders konstitutionsstillingerne	
27	9.2.1. <i>Dommerfuldmægtiguddannelsen</i>	
28	9.3. Forløbet af uddannelseskonstitutionen	
29	10. Særligt om Domstolsudvalgets målsætning om en bredere rekruttering	10
30	11. Statistik	11
30	11.1. Statistisk oversigt over Dommerudnævnelsesrådets indstillinger	
42	11.2. Statistisk oversigt over afgivne landsretsudtalelser	
44	12. Bilag	12
44	12.1. Retsplejelovens kapitel 4, §§ 42-46	
47	12.2. Bekendtgørelse om forretningsorden for Dommerudnævnelsesrådet	
51	12.3. Retningslinier for korttidskonstitutioner af advokater i landsretterne	

1. Forord

1 Dommerudnævnelsesrådet blev oprettet ved lov nr. 402 af 26. juni 1998, der trådte i
2 kraft den 1. juli 1999. Med denne lov og lov nr. 401 af 26. juni 1998 om Domstolsstyrel-
3 sen gennemførtes den reform af domstolenes forhold, der var lagt op til i Domstols-
4 udvalgets Betænkning (betænkning nr. 1319 af 19. juni 1996). Reformen i forbindelse
5 med udnævnelse af dommere består udover i oprettelse af Dommerudnævnelsesrå-
6 det navnlig i en lovfæstelse af de forhold, der skal lægges vægt på ved udnævnelse af
7 dommere, jf. herved retsplejelovens § 43:

8 *“Besættelsen af dommerstillinger skal ske ud fra en samlet vurdering af ansøgernes*
9 *kvalifikationer til den pågældende stilling. Der skal herved lægges afgørende vægt på*
10 *ansøgernes juridiske og personlige kvalifikationer. Også bredden i ansøgernes juridi-*
11 *ske erfaringsgrundlag skal tillægges vægt, ligesom det skal indgå i vurderingen, at*
12 *der ved domstolene bør være dommere med forskellig juridisk erhvervsbaggrund.”*

8 Dommerudnævnelsesrådet har i 2005 holdt 10 møder og afgivet 45 indstillinger om
9 besættelse af dommerstillinger og konstitutioner, der alle er blevet fulgt af justits-
10 ministeren.

10 Rådets indstillinger fordeler sig således: 1 indstilling til prøvevotering med henblik
11 på udnævnelse som højesteretsdommer, 1 indstilling om besættelse af stillingen som
12 præsident for Østre Landsret, 4 indstillinger om besættelse af landsdommerstillinger,
1 indstilling om besættelse af en stilling som dommer i Sø- og Handelsretten, 8 ind-
stillinger om besættelse af byretsdommerstillinger (herunder 6 nyansættelser),
25 indstillinger om landsretskonstitutioner og 5 indstillinger om korttidskonstitutio-
ner på 3 måneder for advokater.

Ud over at denne beretning som de tidligere beretninger gengiver de centrale regler
om rådet og rådets arbejdsform tillige med enkeltelementer i rådets praksis, har rå-
det valgt, at beretningen for 2005 skal indeholde en videreførelse af de sidste års
beretningers gennemgang og vurderinger af, om en af domstolsreformens målsætning-
er om at opnå en bredere rekruttering til domstolene er nået eller vil kunne realise-
res inden for de rammer, der er afstukket af domstolsreformen.

Beretningen indeholder derfor ligesom sidste års beretning grafiske illustrationer af
rekrutteringsmønstret for indstillinger afgivet i beretningsåret.

Rådet har igen i år – som et forsøg på at give et nuanceret billede af rekrutterings-
mønstret – valgt at illustrere den samlede erhvervmæssige baggrund for de
ansøgere, der i 2005 er blevet indstillet til nyansættelse dels i faste dommerstillinger,
dels i stillinger som midlertidigt beskikkede landsdommere. Rådet har i år valgt ikke
at illustrere ansøgernes ansættelse på tidspunktet for rådets indstilling. Baggrunden
herfor er, at det ofte kan bero på tilfældigheder, hvor den pågældende er ansat umid-
delbart forud for udnævnelsen som dommer/midlertidig beskikkelse som landsdom-
mer, og at det ikke herved illustreres, hvilken erhvervmæssig baggrund de indstil-
lede ansøgere i 2005 reelt har haft.

I den forbindelse bemærkes, at rådet – uanset at den grafiske fremstilling ikke tager højde for andet end hovedbeskæftigelser af minimum et års varighed – ved sin vurdering af, hvem der i et ansøgerfelt skal indstilles til den pågældende stilling, tillige lægger vægt på ansøgernes erfaring fra bibeskæftigelser, herunder undervisningserfaring, erfaring fra arbejde i lovforberedende og kollegiale råd m.v.

1

2

3

En af domstolsreformens målsætninger er, at rekruttering af dommere skal ske fra en bredere kreds end hidtil, således at også kvalificerede ansøgere med en anden erhvervsbaggrund end den, der traditionelt har ført til en dommerkarriere (ansættelse som dommerfuldmægtig eller i Justitsministeriet eller dets institutioner), får mulighed for at blive dommere.

4

5

6

Rådet har i 2005 indstillet i alt 13 ansøgere til ansættelse som faste dommere.

7

En gennemgang af den samlede erhvervmæssige baggrund for ansøgerne bag de 13 indstillinger i 2005 viser bl.a. følgende: I Højesteret havde ansøgeren, der blev udnævnt til højesteretsdommer, erfaring fra mere end 1 ansættelsesområde. I landsretterne og i SØ- og Handelsretten havde alle ansøgerne bag rådets indstillinger erfaring fra mere end 1 ansættelsesområde. I byretterne havde 4 ud af 6 ansøgere bag rådets indstillinger om nyansættelser erfaring fra mere end 1 ansættelsesområde.

8

9

10

11

En realisering af domstolsreformens målsætning om en bredere dommerrekruttering må kræve, at mere end et fåtal af kvalificerede jurister med en anden juridisk baggrund end den traditionelle ansættes i faste dommerstillinger. Medens denne målsætning i de forløbne år klart har kunnet opfyldes ved besættelsen af dommerstillinger i Højesteret, er dette i 2005 i mindre grad sket ved besættelsen af dommerstillinger i landsretterne, SØ- og Handelsretten og i byretterne.

12

En første og helt afgørende forudsætning for at kunne realisere domstolsreformens målsætning er, at der er det tilstrækkelige antal kvalificerede ansøgere med en anden erhvervmæssig baggrund end den traditionelle. Generelt har rådet måttet konstatere, at denne forudsætning også i 2005 har svigtet.

Uanset det rekrutteringsmønster, der opnås ved at se på ansøgernes samlede erhvervmæssige baggrund, er det rådets opfattelse, at den grundliggende årsag – i tråd med det i årsberetningen for 2004 anførte – synes at være, at det – når der bortses fra den traditionelle ansøgerkreds – ikke fremstår som tilstrækkeligt attraktivt for mange kvalificerede jurister, der har nået udnævnelsesalderen til en dommerstilling, at skifte fra en karriere i det offentlige eller private til en landsdommer- eller byretsdommerstilling. En væsentlig årsag hertil kan for så vidt angår de privatansatte være, at disse dommerstillinger ikke lønmæssigt kan konkurrere med de stillinger i det private regi, der tilbydes jurister med de fornødne kvalifikationer til at blive dommer.

Rådet er dog stadig af den opfattelse, at det også må tages i betragtning, at reformen blev gennemført for knap 7 år siden, og at visse ting tager tid. Rådet har igen i år i ka-

1

pitel 9 valgt at fremdrage en række problemstillinger i forbindelse med besættelse af lands- og byretsdommerstillinger med jurister med en anden juridisk baggrund end den traditionelle, ligesom rådet herved peger på tiltag, der muligvis kan medvirke til en bredere rekruttering. Rådet har endvidere igen i år medtaget kapitel 10, hvori der beskrives en række faktorer, der efter rådets opfattelse har betydning for vurderingen af, i hvilket omfang målsætningen om en bredere rekruttering er nået.

2

3

4

København, den 3. april 2006

5

Evan Jensen

Kirsten Jensen

6

Peter Lilholt

Claus Søgaard-Christensen

Flemming Schønnemann

Poul Sørensen (formand)

7

8

9

10

11

12

2. Oprettelsen af Dommerudnævnelsesrådet

Dommerudnævnelsesrådet blev oprettet ved lov nr. 402 af 26. juni 1998 om ændring af retsplejeloven, tjenestemandsløven og forskellige andre love (Rekruttering af dommere, dommerfuldmægtiges ansættelsesvilkår, dommeres bierhverv og ændringer som følge af oprettelse af en domstolsstyrelse m.v.)^①. Loven trådte i kraft den 1. juli 1999. Loven bygger i det væsentlige på betænkning nr. 1319/1996 fra Domstolsudvalget, som blev nedsat den 11. marts 1993.

Reglerne om rådets virksomhed findes i retsplejelovens kapitel 4 og i bekendtgørelse nr. 589 af 21. juni 1999 om forretningsorden for Dommerudnævnelsesrådet^②.

Dommerudnævnelsesrådet har siden den 1. juli 1999 afgivet indstillinger til justitsministeren om besættelse af dommerstillinger. Rådet afgiver indstillinger vedrørende alle faste dommerstillinger med undtagelse af stillingen som præsident for Højesteret. Rådet afgiver endvidere indstillinger vedrørende visse midlertidige dommerstillinger. Rådets indstillinger afgives til justitsministeren. Faste dommere udnævnes af dronningen, mens konstitution meddeles af justitsministeren.

Formålet med oprettelsen af Dommerudnævnelsesrådet har været at opnå en bredere dommerrekruttering og en mere åben og gennemsigtig udnævnelsesprocedure for dommere. Dette formål er søgt tilgodeset dels ved angivelsen af grundlaget for rådets indstillinger, der skal være en samlet vurdering af ansøgernes kvalifikationer til den pågældende dommerstilling, dels ved Dommerudnævnelsesrådets sammensætning og indstillingsprocedure.

Rådet er sammensat med en ligelig fordeling af dommermedlemmer og medlemmer uden for domstolene. Formålet har været at sikre, at rådet dels har den nødvendige viden om domstolsorganisationen og om kravene til juridisk indsigt i de forskellige dommerstillinger, evner for retsledelse, administration m.v., dels kan inddrage mere almene samfundsmæssige hensyn.

Rådet er sammensat af en højesteretsdommer (formand), en landsdommer (næstformand), en byretsdommer, en advokat og to offentlighedsrepræsentanter. Medlemmerne beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Højesterets plenum, landsretterne, Den Danske Dommerforening, Advokatrådet, Dansk Folkeoplysnings Samråd samt (i forening) Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening og Københavns og Frederiksberg kommuner.

Alle rådets medlemmer fungerer som enkeltpersoner og repræsenterer ikke den indstillingsberettigede retsinstans eller organisation. Medlemmerne har en funktionstid på 4 år og kan ikke genbeskikkes.

^① Retsplejelovens kapitel 4 er medtaget som bilag 12.1. til årsberetningen.

^② Bekendtgørelsen er medtaget som bilag 12.2. til årsberetningen.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

3. Dommerudnævnelsesrådets sammensætning og sekretariat

1

Dommerudnævnelsesrådet har indtil udgangen af februar 2005 bestået af følgende medlemmer:

2

Højesteretsdommer Poul Sørensen (formand)

3

Landsdommer Knud Aksel Knudsen, Østre Landsret (næstformand)

4

Administrerende dommer Kristine Mona Sanne Nielsen, Retten i Viborg

5

Advokat Niels Skovgård Larsen

6

Forhenværende borgmester Evan Jensen

7

Formand for Forbrugerrådet Kirsten Jensen

8

Suppleanter for rådsmedlemmerne har indtil udgangen af februar 2005 været:

9

Højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen

10

Landsdommer Poul Hansen, Vestre Landsret

11

Dommer Flemming Schønnemann, Retten i Rønne

12

Advokat Bo Visby Carlsen

Forhenværende borgmester Jørgen Frederiksen

Formand Sükrü Ertosun

Dommerudnævnelsesrådet har fra den 1. marts 2005 bestået af følgende medlemmer:

Højesteretsdommer Poul Sørensen (formand)

Landsdommer Peter Lilholt, Vestre Landsret (næstformand)

Dommer Flemming Schønnemann, Retten i Rønne

Advokat Claus Søgaard-Christensen

Forhenværende borgmester Evan Jensen

Formand for Forbrugerrådet Kirsten Jensen

Suppleanter for rådsmedlemmerne har fra den 1. marts 2005 været:

Højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen

Landsdommer Kaspar Linkis, Østre Landsret

Dommer Knud Erik Schmidt, Københavns Byret

Advokat Kim Jybæk

Forhenværende borgmester Jørgen Frederiksen

Formand Sükrü Ertosun

Dommerudnævnelsesrådets sekretariatsopgaver varetages af Domstolsstyrelsen.

Sekretær for rådet har indtil den 1. august 2005 været fuldmægtig Anette Zirpel Beltner, fra den 1. august 2005 til den 14. november 2005 fuldmægtig Christina Ottesen og fra den 15. november 2005 fuldmægtig Emilie Therese Sylow.

4. Dommerudnævnelsesrådets kompetence

4.1. Retsplejelovens § 43 a, § 44 b og § 44 c og finanslovens tekstanmærkninger

4.1.1. Retsplejelovens § 43 a, § 44 b og § 44 c

Efter retsplejelovens § 43 a afgiver Dommerudnævnelsesrådet indstilling til justitsministeren om besættelse af stillinger som:

1. Højesteretsdommer
2. Landsretspræsident og landsdommer
3. Præsident, vicepræsident og dommer i Sø- og Handelsretten
4. Byretspræsident, administrerende byretsdommer og byretsdommer
5. Midlertidig beskikkelse som landsdommer, jf. retsplejelovens § 44 b.
Herved sker der beskikkelse eller konstitution i en uddannelsesstilling – såkaldt uddannelseskonstitution. Disse stillinger har traditionelt navnlig været søgt af og besat med dommerfuldmægtige, idet en landsretskonstitution er en afsluttende del af dommerfuldmægtiguddannelsen. Om dommerfuldmægtiguddannelsen henvises nærmere til afsnit 9.2.1. Domstolsreformen har imidlertid haft som et af sine formål, at uddannelseskonstitutioner skal kunne søges af og besættes med dommeraspiranter generelt, således at der tillige skabes en vekselvirkning mellem domstolene på den ene side og navnlig retsvidenskaben og advokatgerningen på den anden side.
6. Midlertidig beskikkelse som dommer, jf. retsplejelovens § 44 c.
Disse stillinger, der også kaldes korttidsstillinger eller korttidskonstitutioner, fordi de kun har en varighed på 3 måneder, kan kun søges af advokater. Disse korttidskonstitutioner er oprettet som led i domstolsreformen med henblik på at give advokater adgang til – uden en definitiv afbrydelse af advokatgerningen – at få erfaringer med dommergerningen.

4.1.2. Tekstanmærkninger på finansloven

Dommerudnævnelsesrådet afgiver tillige indstilling i forbindelse med midlertidig konstitution af dommere i stillinger, der er oprettet med hjemmel i tekstanmærkninger til finansloven.

I tekstanmærkningerne til finansloven er der hjemmel til at beskikke op til 7 yderligere dommere ved de kollegiale retter med henblik på, at særlige opgaver kan løses, f.eks. behandling af større straffesager, nedsættelse af undersøgelseskommissioner, generel nedbringelse af lange sagsbehandlingstider m.v.

I finansårene 2000-2005 har der tillige været hjemmel til at beskikke indtil 6 advokater, byretsdommere m.v. som landsdommere. Disse stillinger er oprettet med henblik

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

på korttidskonstitution af advokater, jf. retsplejelovens § 44 c, og for at opnå en bredere rekruttering af dommere og med henblik på erfaringsudveksling mellem by- og landsretter – eventuelt således, at byretsdommere kan opnå landsrettens vurdering af egnethed som landsdommer.

4.2. Retsplejelovens kvalifikationskrav for udnævnelse af faste dommere, jf. retsplejelovens § 42 og § 43

Efter retsplejelovens § 42, stk. 3, kan kun den, der har bestået juridisk kandidatexamen, udnævnes som fast dommer. Det fremgår endvidere af stk. 4, at udnævnelse som dommer³ i reglen kræver, at den pågældendes egnethed som dommer har været bedømt af landsretten.

Bedømmelsen i landsretten sker ved midlertidig beskikkelse som landsdommer i en konstitutionsperiode på typisk 9 måneder, hvor den pågældende gør tjeneste i 2-3 afdelinger. I denne periode virker og stemmer den pågældende på lige fod med de øvrige landsdommere i afdelingen. Ved konstitutionsperiodens afslutning indhenter landsretspræsidenten udtalelser fra de afdelinger, hvor den pågældende har gjort tjeneste, og udarbejder på dette grundlag en skriftlig vurdering af vedkommendes egnethed som dommer.

Efter retsplejelovens § 43 skal besættelsen af dommerstillinger ske ud fra en samlet vurdering af ansøgernes kvalifikationer til den pågældende stilling. Der skal herved lægges afgørende vægt på ansøgernes juridiske og personlige kvalifikationer. Også bredden i ansøgernes juridiske erfaringsgrundlag skal tillægges vægt, ligesom det skal indgå i vurderingen, at der ved domstolene bør være dommere med forskellig juridisk erhvervsbaggrund.

³ For dommere i Højesteret gælder særlige regler om prøvevotering, jf. retsplejelovens § 42, stk. 5.

5. Dommerudnævnelsesrådets behandling af ansøgningssager

Efter retsplejelovens § 43 c fastsætter rådet selv sin forretningsorden. Rådets forretningsorden er fastsat i bekendtgørelse nr. 589 af 21. juni 1999⁴.

Rådets arbejde tilrettelægges af formanden. Sekretariatet forbereder ansøgningssagerne til rådsbehandling og tilvejebringer herunder de fornødne oplysninger om de enkelte ansøgere.

I rådets behandling indgår det materiale, som den enkelte ansøger har vedlagt ansøgningen. Rådet indhenter herefter gennem Domstolsstyrelsen en udtalelse om ansøgerne fra det embede, hvor stillingen er ledig, medmindre der er tale om et enedommerembede eller en stilling som administrerende dommer. Endvidere indhenter rådet en udtalelse fra præsidenten for den landsret, hvorunder embedet henhører. Rådet finder det herudover væsentligt, at ministerier, styrelser og lignende organisationer udtaler sig om de ansøgere, der søger ansættelse ved domstolene, jf. herved princippet i tjenestemandslovens § 8, stk. 1, således at der tilvejebringes det bedst mulige grundlag for rådets indstilling i de enkelte ansættelsessager.

Ansøgere og organisationer, hvis medlemmer er naturlige ansøgere til de i retsplejelovens § 43 a nævnte stillinger, har ret til efter anmodning at få udleveret en liste over alle ansøgerne efter reglerne i tjenestemandslovens § 5, stk. 3-5.

Modtager rådet mundtlige oplysninger vedrørende faktiske omstændigheder af betydning for beslutning i en ansøgningssag, eller er rådet på anden måde bekendt med sådanne oplysninger, skal der gøres notat om indholdet af disse oplysninger. Det gælder dog ikke, hvis oplysningerne i øvrigt fremgår af sagens dokumenter.

En ansøger kan forlange at blive gjort bekendt med de dokumenter m.v. i en ansøgningssag, der vedrører den pågældendes egne forhold. Rådet udsætter som udgangspunkt sin beslutning i ansøgningssagen, indtil ansøgeren er gjort bekendt med dokumenterne.

Kan en ansøger ikke antages at være bekendt med, at rådet er i besiddelse af bestemte oplysninger af faktisk karakter i sagen, som er til ugunst for ansøgeren og er af væsentlig betydning for rådets indstilling, vil rådet i almindelighed ikke træffe beslutning, før rådet har gjort ansøgeren bekendt med oplysningerne og givet ansøgeren lejlighed til at fremkomme med en udtalelse.

Rådets beslutninger i ansøgningssager træffes altovervejende i møder. Møderne, der ikke er offentlige, holdes – bortset fra særlige tilfælde – en gang om måneden. Rådets behandling sker i almindelighed på skriftligt grundlag. Rådet indkalder ansøgere til en samtale, når der findes behov herfor. I 2005 var således 13 ansøgere indkaldt til samtale.

⁴ *Bekendtgørelsen er medtaget som bilag 12.2. til årsberetningen.*

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

Rådet er beslutningsdygtigt, når mindst fire medlemmer, herunder formanden, er til stede. Rådets beslutninger træffes ved almindeligt flertal, dog således at formandens stemme er afgørende ved stemmelighed.

Som anført foran under punkt 4.2. kræver udnævnelse som dommer i reglen, at den pågældendes egnethed som dommer har været bedømt i en konstitutionsperiode i landsretten på typisk 9 måneder. Ved rådets vurdering af den enkelte ansøgers juridiske og personlige kvalifikationer til en stilling indgår denne egnethedsvurdering (konstitutionsudtalelse) som et centralt element. Også udtalelser fra de steder, hvor den pågældende har været ansat, indgår i vurderingen. Udtalelsen fra det embede, hvor stillingen er ledig, og fra præsidenten for den landsret, hvorunder embedet henhører, angiver og begrundes i reglen, hvem eller hvilke ansøgere der anses for bedst kvalificeret til den ledige stilling. Disse udtalelser tillægges betydelig vægt ved rådets beslutning om, hvem af ansøgerne der skal indstilles til en ledig stilling.

Rådet kan kun indstille én ansøger til en ledig stilling. Indstillingen skal være begrundet. Det skal i rådets indstilling oplyses, hvis der har været uenighed om indstillingen, og de enkelte medlemmers standpunkt skal fremgå af indstillingen. Der har i 2005 været enighed i rådet om besættelse af samtlige stillinger.

Rådets indstilling fremsendes efter rådets praksis til justitsministeren den første hverdag efter rådets møde, og navnet på den indstillede ansøger til den enkelte stilling offentliggøres herefter ved pressemeddelelse samme dag kl. 15.30 samt på rådets hjemmeside: www.dommerudnaevnelsesraadet.dk.

6. Fremgangsmåden ved besættelse af to typiske stillinger

6.1. Besættelse af en stilling som midlertidigt beskikket landsdommer (landsretskonstitution)

Ansøgningssagen indledes med, at Domstolsstyrelsen annoncerer den ledige stilling ved cirkulæreskrivelse til domstolene og i Statstidende, Ugeskrift for Retsvæsen, i DJØF-Bladet på Jobnet og Advojob (jobdatabaser). Tidligere har faste dommerstillinger så vidt muligt også været annonceret i Advokaten. På grund af meget lange deadlinefrister for annoncering i Advokaten har rådet imidlertid besluttet, at faste dommerstillinger ikke længere annonceres i Advokaten. Konstitutionsstillinger vil dog også fremover blive annonceret i Advokaten. Ansøgningsfristen er mindst 14 dage fra annonceringen i Statstidende. Det tilstræbes, at fristen er længere. Annoncering sker så vidt muligt i god tid inden ledighed i stillingen.

Det anføres i stillingsopslaget, at ansøgningen i 8 eksemplarer – hver bilagt eksamensbevis, curriculum vitae og eventuelle landsretsudtalelser – skal sendes til Domstolsstyrelsen, Dommerudnævnelsesrådets Sekretariat, St. Kongensgade 1-3, 1264 København K.

Domstolsstyrelsen udarbejder løbende en ansøgerliste vedrørende den enkelte stilling, hvorpå ansøgerne indplaceres efter tidspunktet for ansøgningens modtagelse.

Efter ansøgningsfristens udløb sender Domstolsstyrelsen ansøgningerne til præsidenten for den landsret, hvor stillingen som midlertidigt beskikket landsdommer er ledig, og anmoder om en udtalelse om ansøgerne til stillingen. Styrelsen sender samtidig kopi af ansøgerlisten til Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen og Advokatsamfundet, jf. herved tjenestemandslovens § 5, stk. 3-5.

Domstolsstyrelsen sender endvidere ansøgerlisten til Dommerudnævnelsesrådets medlemmer sammen med ansøgningerne til stillingen.

Landsretspræsidentens udtalelse returneres til Domstolsstyrelsen, der sender præsidentens udtalelse til rådets medlemmer.

Dommerudnævnelsesrådets medlemmer kan gennem rådets sekretariat søge tilvejebragt supplerende oplysninger om ansøgernes juridiske kvalifikationer, evner for retsledelse, administrative evner, samarbejdsevner, arbejdsevne og efter omstændighederne personlige forhold. Rådets medlemmer kan endvidere foranledige en ansøger indkaldt til en samtale.

Rådet træffer herefter i et møde beslutning om, hvem der skal indstilles til stillingen som midlertidigt beskikket landsdommer.

Domstolsstyrelsen meddeler den følgende hverdag rådets indstilling til justitsministeren og offentliggør indstillingen ved pressemeddelelse samme dag kl. 15.30 samt på rådets hjemmeside: www.dommerudnaevnelseraadet.dk.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

6.2. Besættelse af en stilling som byretsdommer ved et præsidetledet embede

Ansøgnings sagen indledes med, at Domstolsstyrelsen annoncerer den ledige stilling ved cirkulæreskrivelse til domstolene og i Statstidende, Ugeskrift for Retsvæsen, i DJØF-Bladet samt på Jobnet og Advojob (jobdatabaser). Tidligere har faste dommerstillinger så vidt muligt også været annonceret i Advokaten. På grund af meget lange deadlinefrister for annoncering i Advokaten har rådet imidlertid besluttet, at faste dommerstillinger ikke længere annonceres i Advokaten. Konstitutionsstillinger vil dog også fremover blive annonceret i Advokaten. Ansøgningsfristen er i almindelighed 14 dage fra annonceringen i Statstidende.

Det anføres i stillingsopslaget, at ansøgningen i 8 eksemplarer – hver bilagt eksamensbevis, curriculum vitae og eventuelle landsretsudtalelser – skal sendes til Domstolsstyrelsen, Dommerudnævnelsesrådets Sekretariat, St. Kongensgade 1-3, 1264 København K.

Domstolsstyrelsen udarbejder løbende en ansøgerliste vedrørende den enkelte stilling, hvorpå ansøgerne indplaceres efter tidspunktet for ansøgningens modtagelse.

Efter ansøgningsfristens udløb sender Domstolsstyrelsen ansøgningerne til byretspræsidenten ved det embede, hvor stillingen som dommer er ledig, og anmoder om en udtalelse om ansøgerne til stillingen. Styrelsen sender samtidig kopi af ansøgerlisten til præsidenten for den landsret, hvorunder embedet henhører, til Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen og Advokatsamfundet, jf. herved tjenestemandsløvens § 5, stk. 3-5.

Domstolsstyrelsen sender endvidere ansøgerlisten til Dommerudnævnelsesrådets medlemmer bilagt ansøgningerne til stillingen. Byretspræsidentens udtalelse videregives til præsidenten for den landsret, i hvis kreds stillingen er ledig. Landsretspræsidenten afgiver herefter en udtalelse om ansøgerne og returnerer sagen til Domstolsstyrelsen, der sender præsidentens udtalelse til rådets medlemmer.

Dommerudnævnelsesrådets medlemmer kan gennem rådets sekretariat søge tilvejebragt supplerende oplysninger om ansøgernes juridiske kvalifikationer, evner for retsledelse, administrative evner, samarbejdsevner, arbejdsevne og efter omstændighederne personlige forhold. Rådets medlemmer kan endvidere foranledige en ansøger indkaldt til en samtale.

Rådet træffer herefter i et møde beslutning om, hvem der skal indstilles til stillingen som byretsdommer.

Domstolsstyrelsen meddeler den følgende hverdag rådets indstilling til justitsministeren og offentliggør indstillingen ved pressemeddelelse samme dag kl. 15.30 samt på rådets hjemmeside: www.dommerudnaevnelsesraadet.dk.

7. Dommerudnævnelsesrådets virksomhed i 2005

Dommerudnævnelsesrådet har i perioden fra den 1. januar 2005 til den 31. december 2005 holdt 10 møder. Rådet har i disse møder afgivet 45 indstillinger.

Der har været enighed i rådet om besættelse af samtlige stillinger i 2005.

Justitsministeren har også i 2005 fulgt alle rådets indstillinger.

7.1. Indstilling til prøvevotering i Højesteret

Dommerudnævnelsesrådet har i 2005 indstillet følgende ansøger til prøvevotering med henblik på udnævnelse til højesteretsdommer:

Professor, dr.jur. Jens Peter Christensen, Århus Universitet

7.2. Stillinger til udnævnelse

Præsident for Østre Landsret

Direktør Bent Kleist Carlsen, Domstolsstyrelsen

Landsdommer i Østre Landsret

Dommer Anne Birgitte Moldrup Thalbitzer, Retten i Roskilde

Dommer Jon Fridrik Kjølbro, Københavns Byret

Dommer Steen Mejer Hansen, Københavns Byret

Kontorchef Anne Louise Haahr Bormann, tjenestefrihed fra Justitsministeriet

Administrerende dommer ved Retten i Gentofte

Dommer Birgit Skriver, Retten i Tåstrup

Administrerende dommer ved Retten i Gladsaxe

Rejsedommer Morten Larsen, Københavns Byret

Dommer i Københavns Byret

Chefkonsulent Charlotte Elmquist, Civilstyrelsen

Fuldmægtig Anne Birgitte Fisker, Justitsministeriet

Rejsedommer i Københavns Byret

Dommerfuldmægtig Inger Grethe Jørgensen, Sø- og Handelsretten

Dommer ved Retten i Roskilde

Retsassessor Karen-Marie Christiansen, Vestre Landsret

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

Dommer ved Retten i Tåstrup

Dommerfuldmægtig Christina Brandt Breinstrup, kst. retsassessor ved Retten i Rødovre

Dommer ved Retten i Odense

Retsassessor Jeanette Thørholm Andersen, Retten i Hjørring

Dommer i Sø- og Handelsretten

Retsassessor Torben Kuld Hansen, kst. dommer i Sø- og Handelsretten

7.3. Stillinger som midlertidigt beskikket landsdommer (landsretskonstitution)

Konstitution i Vestre Landsret

Dommerfuldmægtig Gorm Søgaard Lund, Vestre Landsret

Dommerfuldmægtig Anne Mikkelsen, Retterne i Vejle

Dommer Eva Skov, Retten i Århus

Advokat Lars Henrik Neve Christensen

Dommer Søren Ejdam, rejsedommer ved Retten i Aalborg

Lektor Sune Troels Poulsen, Århus Universitet

Dommer Bodil Ruberg, Retten i Brædstrup

Dommerfuldmægtig Regitze Brosbøl Lauridsen, Vestre Landsret

Statsadvokatassessor Claus Henrik Larsen, Statsadvokaten i Viborg

Dommerfuldmægtig Axel Lund, Højesteret

Dommerfuldmægtig Lisbeth Bügel Madsen, Retten i Nyborg

Statsadvokatassessor Rune Torfinn Jensen, Statsadvokaten i Aalborg

Konstitution i Østre Landsret

Dommerfuldmægtig Jakob Fink Nielsen, Retten i Slagelse

Kontorchef, pt. fg. lovråd Ole Hasselgaard, Justitsministeriet

Dommerfuldmægtig Jóannes Madsen, kst. retsassessor ved Retten på Færøerne

Dommerfuldmægtig Anna-Christina Langmaack, Retten i Randers

Lektor, ph.d. Caroline Charlotte Heide-Jørgensen, Københavns Universitet

Dommerfuldmægtig Jeanette Bukhave, Retten i Vordingborg

Advokat Eva Hammerum

Dommerfuldmægtig Ole Haldrup Stryhn, Østre Landsret

Dommerfuldmægtig Anne Louise Saul Johansen, Østre Landsret

Advokat Katja Høegh

Dommerfuldmægtig Annette Andersen, Retten i Hvidovre

Dommerfuldmægtig Dorthe Søndergaard Lauritzen, Retten i Ballerup

Lektor Svend Michael Gøtze, Københavns Universitet

Korttidskonstitution i Vestre Landsret

Advokat Jens Kristian Højgaard Madsen

Advokat Judy Jakobsen

Advokat Tina Sejr Hansen Gad

Advokat Bodil Marie Dyrbjerg Christiansen

Korttidskonstitution i Østre Landsret

Advokat Torben Steffensen

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

8. Enkeltelementer i Dommerudnævnelsesrådets praksis og drøftelser

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

Rådet har i forbindelse med sagsbehandlingen haft anledning til at drøfte og tage stilling til en række principielle og praktiske spørgsmål.

8.1. Alder og anciennitet ved landsretskonstitutioner

8.1.1. Ordinære konstitutionsstillinger

Som det fremgår under punkt 7.3., har rådet i 2005 indstillet i alt 25 ansøgere til stillinger som midlertidigt beskikket landsdommer (bortset fra de 5 særlige korttidskonstitutioner for advokater). Den overvejende del af de indstillede har været dommerfuldmægtige og retsassessorer (13), for hvem en uddannelseskonstitution i en landsret er en afsluttende del af uddannelsen. Derudover har rådet indstillet ansøgere fra Justitsministeriets departement, styrelser m.v. (1) og politi og anklagemyndighed (2). Rådet har endelig indstillet 3 advokater, 3 med anden ansættelse i det offentlige og 3 allerede udnævnte dommere.

Den gennemsnitlige eksamensanciennitet og alder for de indstillede ansøgere har været forholdsmæssigt lavere for dommerfuldmægtige og retsassessorer end for andre ansøgere. På indstillingstidspunktet var den gennemsnitlige eksamensanciennitet således 13 år for dommerfuldmægtige/retsassessorer og 16,5 år for andre ansøgere. Den gennemsnitlige alder var 38 år for dommerfuldmægtige/retsassessorer og 42,4 år for andre ansøgere^⑤.

Se i øvrigt bilag 11.1. for statistisk oversigt over Dommerudnævnelsesrådets indstillinger (bortset fra de særlige korttidskonstitutioner) fordelt på alder ved landsretskonstitution, ansættelse forud for konstitution og køn blandt de konstituerede landsdommere.

8.1.2. Korttidskonstitutioner for advokater

Efter retsplejelovens § 44 c kan advokater beskikkes midlertidigt som landsdommer for en periode af 3 måneder i en såkaldt korttidskonstitution. Interessen blandt (ynge) advokater for disse korttidskonstitutioner, der giver mulighed for – uden en længere afbrydelse af advokatgerningen – at få erfaringer med dommergerningen, har været stigende fra ordningens start medio 2000. I 2005 har rådet indstillet 5 advokater til 3-måneders korttidskonstitutionsstillinger. Af de 36 personer, der siden ordningens start allerede har gennemført en korttidskonstitution, er 9 senere overgået til en ordinær konstitution.

^⑤ Af praktiske grunde baserer disse beregninger sig på ansøgernes eksamensanciennitet og alder på tidspunktet for rådets indstilling til forskel fra bilag 11.1., der baserer sig på ansøgernes forhold på det faktiske tidspunkt for konstitution/udnævnelse.

Se i øvrigt bilag 12.3 om retningslinierne for korttidskonstitution af advokater i landsretterne, jf. retsplejelovens § 44 c. Ordningen blev indført som en forsøgsordning, men er nu gjort permanent, jf. lov nr. 229 af 2. april 2003 om ændring af retsplejeloven.

1

2

3

8.1.3. Praksis vedrørende retsplejelovens § 44 b

Retsplejelovens § 44 b anvendes alene til konstitution af dommeraspiranter m.v. i de såkaldte uddannelseskonstitutioner.

4

5

Ved tekstanmærkning til finanslovene for årene 2000-2005 er der skabt mulighed for, at der kan ske konstitution af udnævnte dommere i landsretten bl.a. med henblik på at vurdere deres egnethed som landsdommer. Se herom punkt 4, Dommerudnævnelsesrådets kompetence.

6

7

8.1.4. Henstillinger til Domstolsstyrelsen

Rådet har tidligere henledt Domstolsstyrelsens opmærksomhed på, at det efter rådets vurdering er tvivlsomt, om det nuværende antal uddannelsesstillinger er tilstrækkeligt til at tilgodese domstolsreformens forudsætninger om, dels at kvalificerede dommerfuldmægtige skal kunne afslutte deres uddannelsesforløb med en landsretskonstitution, dels at jurister med en anden erhvervsbaggrund end arbejde som dommerfuldmægtig skal kunne konstitueres i landsretten med henblik på en eventuel senere dommerkarriere. I 2002 blev der oprettet yderligere 2 konstitutionsstillinger i Østre Landsret, således at der nu er 7 uddannelseskonstitutionsstillinger i Vestre Landsret og 13 i Østre Landsret.

8

9

10

11

12

Rådet har endvidere henstillet til Domstolsstyrelsen at overveje mulighederne for, at alle i en uddannelseskonstitution i landsretten får de samme økonomiske vilkår i form af udstationeringsgodtgørelse m.v. som dommerfuldmægtige og retsassessorer, således at det ikke er manglende ligestilling på dette område, der begrunder, at kvalificerede jurister uden for den traditionelle kreds undlader at søge en konstitutionsstilling. Ved en tekstanmærkning til finansloven er der skabt hjemmel til, at alle konstituerede landsdommere får samme mulighed for at få udstationeringsgodtgørelse eller alternativ transportgodtgørelse. Dernæst har Domstolsstyrelsen i 2003 besluttet, at konstituerede dommere, der ikke forud for ansættelse ved domstolene var tjenestemænd eller ansat ved domstolene, ansættes på overenskomstvilkår, jf. AC-overenskomsten. Dette betyder navnlig, at konstituerede dommere, der ikke forud for konstitution var ansat ved domstolene, nu modtager pensionsbidrag af lønrammelønnen under konstitutionen. Konstituerede dommere, som ansættes på overenskomstvilkår, kan få indbetalt deres pensionsbidrag på egen pensionsopsparing frem for Juristernes og Økonomernes Pensionskasse, forudsat at de ikke tidligere har haft en pensionsordning i JØP.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

8.2. Midlertidig beskikkelse som landsdommer i forlængelse af fuldmægtigtjeneste i landsretten

Dommerfuldmægtiges uddannelsesforløb afsluttes med tjeneste i landsretten med henblik på en vurdering af den enkelte fuldmægtigs dommeregnethed. Denne landsretstjeneste har efter hidtidig praksis fundet sted enten ved en 9-måneders konstitution som landsdommer eller ved en indledende tjeneste som dommerfuldmægtig i landsretten efterfulgt af en (eventuel) lidt kortere konstitutionsperiode.

Rådet har fundet det naturligt så vidt muligt at lægge sig på linie med hidtidig praksis, hvorefter dommerfuldmægtige, der har gjort tjeneste som fuldmægtig i landsretten, konstitueres i umiddelbar forlængelse af fuldmægtigtjenesten. Rådet har i 2005 besat 4 af de 25 konstitutionsstillinger med dommerfuldmægtige, der forud for konstitutionen havde gjort tjeneste i en af landsretterne.

8.3. Anvendt terminologi i forbindelse med landsretsudtalelser

I Dommerudnævnelsesrådets vurdering af ansøgernes juridiske kvalifikationer til en dommerstilling indgår den landsretsbedømmelse, der efter retsplejelovens § 42, stk. 4, skal foretages af ansøgerens egnethed som dommer, med betydelig vægt.

Det fremgår af Domstolsudvalgets betænkning nr. 1319/1996, side 133, at landsretspræsidenterne ved den nævnte egnethedsvurdering skelner mellem 5 hovedkategorier:

- Meget/særdeles velkvalificeret
- Velkvalificeret
- Kvalificeret
- Ikke sikkert kvalificeret
- Ikke kvalificeret

Landsretspræsidenterne havde til brug for udvalget udarbejdet en oversigt over de udtalelser, der var afgivet af landsretterne i 1990-1995 om dommerfuldmægtiges og retsassessorers egnethed til udnævnelse som dommer. Rådet har efterfølgende fra landsretspræsidenterne modtaget oplysning om udtalelsernes fordeling for perioden 1996-2005. Oplysningerne for den seneste periode omfatter tillige egnethedsvurderinger af andre konstituerede.

Se i øvrigt bilag 11.2. for statistisk oversigt over landsretsudtalelsernes egnethedsvurdering for perioden 1990-2005 fordelt på nævnte kategorier.

Rådet har i perioden fra den 1. juli 1999 til den 31. december 2005 afgivet 123 indstillinger vedrørende besættelse af stillinger som byretsdommer. 118 ansøgere havde en

landsretsudtalelse, og de 5 ansøgere, der ikke havde nogen landsretsudtalelse, havde tidligere været dommere.

Se bilag 11.1. for statistisk oversigt over landsretsudtalelsernes egnethedsvurdering fordelt på nævnte kategorier for disse byretsdommere.

8.4. Udnævnelsesalder

Det fremgår af Domstolsudvalgets betænkning nr. 1319/1996, side 188, at udnævnelsesalderen til dommerstillinger i byretterne i en længere årrække har ligget på omkring 40 år – i Københavns Byret dog et par år lavere. En tilsvarende udnævnelsesalder har været gældende ved udnævnelse til landsdommer i Vestre Landsret, mens udnævnelsesalderen har ligget noget højere i Østre Landsret.

Domstolsudvalget fandt ikke anledning til at anbefale, at udnævnelsesalderen ændres. De meget begrænsede muligheder for at afskedige dommere gør det således efter udvalgets opfattelse påkrævet, at første udnævnelse sker på et tidspunkt, hvor ansøgeren gennem en længere årrække har demonstreret sine faglige og personlige kvalifikationer. Udvalget anførte endvidere, at det i sig selv er en fordel, at dommere forud for første udnævnelse har opnået den modenhed og erfaring, som følger med alderen.

Rådet har på baggrund af udtalelserne i betænkningen taget udgangspunkt i, at en passende mindstealder ved udnævnelse som dommer også i fremtiden bør være ca. 40 år. Rådet har imidlertid ikke ønsket at lægge sig fast på en mindste udnævnelsesalder. Det er således ikke udelukket, at ansøgere under 40 år vil blive foretrukket frem for ældre ansøgere, hvis deres kvalifikationer taler herfor, jf. retsplejelovens § 43. Rådet har heller ikke ønsket at lægge sig fast på en højeste udnævnelsesalder, men rådet har ikke hidtil indstillet ansøgere, der er væsentligt over 50 år.

I 2005 afgav rådet indstilling vedrørende 8 stillinger som byretsdommer, heraf 2 som i forvejen var eller tidligere havde været udnævnt dommer ved et andet embede. Gennemsnitsalderen ved førsteudnævnelserne som byretsdommer var 42,3 år i Københavns Byret og 40,3 år i øvrige byretter.

I 2005 afgav rådet indstilling vedrørende 5 stillinger som landsdommer, heraf 4 landsdommere og en præsident i Østre Landsret. Den gennemsnitlige udnævnelsesalder var 41,8 år.

I 2005 afgav rådet indstilling vedrørende 1 stilling som højesteretsdommer. Den pågældende var 48 år ved indstillingen.

Se i øvrigt bilag 11.1. for statistisk oversigt over Dommerudnævnelsesrådets indstillinger fordelt på udnævnelsesalder.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

1

8.5. Kønsfordeling

2

Det fremgår af Domstolsudvalgets betænkning nr. 1319/1996, side 188, at ca. 3/4 af byretsdommerne dengang var mænd, og mere end 4/5 af dommerne i landsretterne og Højesteret var mænd. Udvalget fandt dog ikke grund til at opstille et krav om positiv særbehandling af kvinder ved dommerudnævnelser.

4

Rådet har i 2005 indstillet 1 mand til prøvevotering for Højesteret. Til stillingerne som landsdommer har rådet indstillet 3 mænd og 2 kvinder, medens der til stillingerne som midlertidigt beskikket landsdommer blev indstillet 7 mænd og 5 kvinder til Vestre Landsret og 5 mænd og 8 kvinder til Østre Landsret. Rådet har endvidere i 2005 indstillet 1 mand og 7 kvinder til stillingerne som byretsdommer samt 1 mand til stillingen som dommer i Sø- og Handelsretten.

5

6

7

8

Se i øvrigt bilag 11.1. for statistisk oversigt over Dommerudnævnelserådets indstillinger fordelt på køn.

9

10

8.6. Udnævnte dommeres ansøgning om anden dommerstilling

11

8.6.1. Kvalifikationsvurdering og kontinuitetskrav

12

Blandt ansøgerne til de opslåede dommerstillinger har en stor del været allerede udnævnte dommere. For sådanne ansøgere gælder, at deres egnethed som dommer må anses for vurderet ved den tidligere udnævnelse, og at de i forbindelse med udnævnelsen i deres nuværende stilling i reglen har været foretrukket frem for andre ansøgere til stillingen. Selve det forhold, at en ansøger i gerning har vist sin egnethed som dommer, vil naturligvis betyde, at den pågældende vil stå stærkt i et ansøgerfelt. Udnævnelsen indebærer imidlertid efter rådets opfattelse ikke i sig selv, at en udnævnt dommer, der søger en ny dommerstilling, i alle tilfælde bør foretrækkes frem for andre kvalificerede ansøgere til stillingen. Hensynene til en bredere rekruttering mv. træder dog i nogen grad i baggrunden, når talen er om forflytninger.

Det er efter rådets opfattelse ønskeligt, at udnævnte dommere gør tjeneste ved et embede en vis tid, før udnævnelse i en anden dommerstilling kan finde sted. Rådet har ikke fundet grundlag for mere præcist at angive, hvor lang tid en sådan tjeneste skal vare. Det er imidlertid rådets opfattelse, at der ved vurderingen i en ansøgningssag af en allerede udnævnt dommers personlige kvalifikationer også må lægges vægt på, at den pågældende er i besiddelse af den fornødne forståelse for, at vedkommende efter udnævnelse i et dommerembede må påregne at forblive i embedet gennem nogen tid og ikke kan forvente efter kort tid at blive foretrukket til et nyt embede, medmindre særlige forhold undtagelsesvis taler herfor.

Se i øvrigt bilag 11.1. for statistisk oversigt over Dommerudnævnelserådets indstillinger fordelt på de pågældendes ansættelse ved udnævnelse.

8.6.2. Specielt om rejsedommere

De hidtidige erfaringer har vist, at rejsedommere efter forholdsvis kort tid har søgt faste dommerstillinger og i flere tilfælde af rådet er blevet indstillet til sådanne stillinger. Der er ikke herved sket nogen tilsidesættelse af de netop nævnte kontinuitets-hensyn, idet rejsedommere ikke virker ved et fast embede og derfor ikke betjener et bestemt lokalsamfund. Det hører imidlertid med til billedet, at en række velkvalificerede ansøgere bl.a. af personlige grunde ikke søger rejsedommerstillinger, men alene faste dommerstillinger. En udnævnelse til rejsedommer vil derfor ikke nødvendigvis indebære, at rejsedommeren i konkurrence med andre ansøgere til en fast dommerstilling allerede efter en kortere funktionsperiode vil blive foretrukket til stillingen.

8.7. Retspræsidenter og dommere med administrative funktioner

Der er i rådet enighed om, at evner for administration og personaleledelse er væsentlige forudsætninger for at bestride en stilling som retspræsident eller anden stilling som dommer med administrative funktioner. Rådet vil ved indstilling til sådanne stillinger søge nærmere oplysninger hos Domstolsstyrelsen om det enkelte embedes struktur, og rådet vil lægge afgørende vægt på, at ansøgeren anses for egnet til at være leder af embedet.

For allerede udnævnte dommere kan sådanne lederkvalifikationer tænkes tilvejebragt på mange måder. Det er således ikke ualmindeligt, at ikke-administrerende dommere bistår en retspræsident eller en administrerende dommer med administrative opgaver eller med personaleadministration. Mange dommere og andre domstolsjurister vil endvidere i deres tid som dommerfuldmægtig/retsassessor gennem en årrække i praksis have været leder af skifte-/foged- eller tinglysningssafdelingen på et dommerkontor og herigennem have erhvervet en betydelig erfaring i administration og personaleledelse. Sådanne kvalifikationer kan også være erhvervet gennem arbejde som advokat eller i den offentlige administration eller i privat virksomhed som administrator eller personaleleder. Også arbejde i nævn og råd som formand, medlem eller sekretær kan være af betydning i denne sammenhæng.

Der findes endvidere en række efteruddannelsesforløb inden for såvel den offentlige som den private sektor, som kan tilføre deltagerne kvalifikationer af betydning for en stilling som administrativ leder af et dommerembede. På domstolsområdet har der således siden 1993 været både en førlederuddannelse og en egentlig lederuddannelse. Der er i 2002 oprettet en ny lederuddannelse.

Deltagelse på bestyrelsesniveau i organisationer eller foreninger vil ofte indebære administrativt arbejde og dermed give erfaringer, som kan tillægges betydning ved vurdering af en ansøgers kvalifikationer som administrativ leder af et dommerembede.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8**
- 9
- 10
- 11
- 12

Dommerudnævnelsesrådet har i flere tilfælde indkaldt ansøgere til en stilling som embedschef til personligt møde for rådet. Rådet har ved samtalen med den enkelte ansøger søgt at danne sig et indtryk af den pågældende, der har kunnet indgå i rådets samlede vurdering af ansøgerens kvalifikationer til stillingen.

9. Nogle problemstillinger i forbindelse med besættelse af lands- og byretsdommerstillinger med jurister med en anden erhvervsbaggrund end den, der traditionelt har ført til en dommerkarriere

1

2

9.1. 9-måneders konstitution (uddannelseskonstitution) som betingelse for en dommerkarriere

3

4

Efter retsplejelovens § 42, stk. 4, kræver udnævnelse som landsdommer eller dommer i en byret eller Sø- og Handelsretten i reglen, at den pågældendes egnethed som dommer har været bedømt af landsretten. Denne regel betyder, at ingen – bortset fra ganske særligt kvalificerede ansøgere – kan komme i betragtning til en lands- eller byretsdommerstilling uden først at have været konstitueret i 9 måneder i en såkaldt uddannelseskonstitution i Vestre eller Østre Landsret.

5

6

7

Der er indlysende grunde til at lade ansættelse i en fast dommerstilling med de dertil knyttede grundlovssikrede rettigheder være betinget af en forudgående afprøvning inden for retssystemet, men der må herved ikke bortses fra, at den nugældende ordning indeholder elementer, der kan få interesserede og kvalificerede jurister til at afholde sig fra at søge en konstitutionsstilling.

8

9

10

- Der er ingen sikkerhed for at opnå en fast dommerstilling efter konstitutionen. Da der sædvanligvis er mange velkvalificerede ansøgere til de relativt få dommerstillinger, vil end ikke en god landsretsudtalelse være et sikkert adgangskort til en dommerstilling. Ved at søge om konstitution og – i fald den opnås – om orlov fra sin hidtidige stilling anses en ansøger almindeligvis for at tilkendegive et ønske om et efterfølgende karriereskift. En sådan person må tage i betragtning, at vedkommende derved let vil forringe karrieremulighederne i sin hidtidige ansættelse og kan komme i en udsat position, hvis der skal foretages indskrænkninger, medens konstitutionen står på. Forud for at søge om en uddannelseskonstitution må en kvalificeret ansøger således gøre op med sig selv, om vedkommende vil løbe risikoen for efterfølgende at stå i en situation, hvor opnåelse af en dommerstilling er særdeles usikker samtidig med, at den hidtidige beskæftigelse kan være forringet eller gået tabt.

11

12

- Selv om en ansøger får en så god landsretsudtalelse, at ansøgeren kan påregne at få en dommerstilling, kan vedkommende på ingen måde regne med at få stillingen umiddelbart efter konstitutionsperiodens udløb. Ansættelsesforholdet i landsretten ophører ved konstitutionsperiodens udløb, og vedkommende må med den deraf følgende usikkerhed vente på, at en dommerstilling bliver ledig.

- Kvalificerede advokater vil sjældent komme i betragtning til en 9-måneders konstitutionsstilling, før de har nået en vis alder. De vil da oftest være så involveret i virksomheden som advokat og i forholdet til deres klienter, at dette forhold i sig selv taler imod at søge over i et helt andet karriereforløb – så meget mere som det, der ovenfor er anført, også gælder advokater. Hertil kommer, at advokater, der vil kunne

1

kvalificere sig til en dommerstilling, oftest har opnået eller har udsigt til at opnå et indtægtsniveau, som en dommerløn ikke kan konkurrere med.

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Nogle af disse forhold kan kun ændres inden for de gældende retlige rammer, hvis der sker et holdningsskift til uddannelseskonstitutioner. Dette ville kunne ske, hvis en 9-måneders konstitution ikke alene blev betragtet som en eksamen, som den konstituerede skal gennemgå for at blive dommer snarest efter konstitutionsforløbet. Incitamentet til at søge en konstitutionsstilling ville formentlig øges, hvis konstitutionen blev set i det bredere perspektiv, at den ikke udelukkende søges med henblik på snarest efter at blive dommer, men eventuelt også med henblik på at tilføre den konstituerede og vedkommendes eksisterende arbejdssted indsigt i dommerarbejdet. I dette perspektiv vil en konstitution ikke nødvendigvis fremstå som en ulempe for den konstitueredes arbejdsgiver, men vil kunne opfattes som en midlertidig eller permanent investering med henblik på at drage nytte af det detaljerede kendskab til arbejdsformen og beslutningsprocesserne ved domstolene, som opnås gennem 9 måneders praktisk arbejde i en landsretsafdeling. De konstituerede, der har opnået en tilfredsstillende konstitutionsudtalelse, og som måtte være interesseret i at blive dommer, vil også herved få en bedre mulighed for at afvente ledighed i en dommerstilling, som de har særlig interesse i at søge.

11

12

Efter henstilling fra Dommerudnævnelsesrådet er der i en tekstanmærkning til finansloven skabt hjemmel til, at konstituerede dommere, der ikke forud for konstitutionsperioden var ansat ved domstolene, kan ydes godtgørelse efter de gældende regler i aftale om tjenesterejser i form af udstationeringsgodtgørelse eller alternativt transportgodtgørelse. Ligeledes med henblik på at skabe økonomisk ligestilling for alle konstituerede uanset hidtidigt ansættelsesområde har Domstolsstyrelsen i 2003 besluttet, at konstituerede dommere, der ikke forud for ansættelse ved domstolene var tjenestemænd eller ansat ved domstolene, ansættes på overenskomstvilkår, jf. AC-overenskomsten. Dette betyder navnlig, at konstituerede dommere, der ikke forud for konstitution var ansat ved domstolene eller var tjenestemænd, modtager pensionsbidrag af lønrammelønnen under konstitutionen. Det er nu afklaret, at de konstituerede dommere, som ansættes på overenskomstvilkår, endvidere kan få indbetalt deres pensionsbidrag på egen pensionsopsparing frem for Juristernes og Økonomernes Pensionskasse, forudsat at de ikke tidligere har haft en pensionsordning i JØP.

9.2. Konkurrencen om 9-måneders konstitutionsstillingerne

Rådet har i perioden 1. juli 1999-31. december 2005 indstillet i alt 217 ansøgere til stillinger som midlertidigt beskikket landsdommer (bortset fra de 42 særlige korttidskonstitutioner for advokater). Cirka halvdelen af de indstillede har været dommerfuldmægtige og retsassessorer (121), for hvem en uddannelseskonstitution i en landsret er en afsluttende del af deres uddannelse. Derudover har rådet indstillet ansøgere fra Justitsministeriets departement, styrelser m.v. (14), Domstolsstyrelsen/Procesbevillingsnævnet (6), politi-/anklagemyndighed (9), advokater (23), universitetsverdenen

(6), allerede udnævnte dommere (23), anden offentlig ansættelse (9) og anden privat ansættelse (6).

Dommerudnævnelsesrådet har ved valget mellem ansøgere til uddannelseskonstitutionsstillinger måttet sigte både på at give mulighed for en bredere rekruttering til dommerstillinger og på, at dommerfuldmægtige og retsassessorer kan opnå den landsretskonstitution, som er et normalt led i deres uddannelsesforløb. Om dommerfuldmægtiguddannelsen henvises til afsnit 9.2.1. nedenfor. Som følge af en henstilling fra rådet er antallet af uddannelseskonstitutionsstillinger i 2002 blevet udvidet med 2, så de nu udgør 7 i Vestre Landsret og 13 i Østre Landsret. I sin betænkning nr. 1319/1996, side 198, antog Domstolsudvalget imidlertid, at det var nødvendigt med 30 konstitutionsstillinger, hvis en bredere rekruttering skulle opnås, og alle dommerfuldmægtigene skulle kunne afslutte deres uddannelse. Antallet af ansøgere til uddannelseskonstitutioner har imidlertid i løbet af 2005 været faldende, således at der i øjeblikket ikke er noget særligt pres på disse stillinger.

9.2.1. Dommerfuldmægtiguddannelsen

Det typiske uddannelsesforløb for dommerfuldmægtige ved Danmarks Domstole består af en tre-årig grunduddannelse ved et uddannelsesembede, videreuddannelse ved andre embeder og en afsluttende uddannelseskonstitution ved landsretterne. Dommerfuldmægtiguddannelsen retter sig primært imod yngre jurister, herunder både kandidater, der kommer direkte fra eksamensbordet, og yngre jurister med erhvervs erfaring fra tidligere beskæftigelser.

Grunduddannelsen består af en praktisk del, der typisk tilrettelægges som en to-årig uddannelse i fogedret og tinglysning og en et-årig uddannelse i skifteret. Uddannelsen i retssagsbehandling sker over alle tre år. Der gives ligeledes dommerfuldmægtigen en indføring i administrationen af et dommerembede. Grunduddannelsens teoretiske del supplerer dommerfuldmægtigenes praktiske uddannelse ved embedet og foregår ved afholdelse af obligatoriske kurser. Kurserne fokuserer mere på dommerfuldmægtigens rolle inden for de forskellige arbejdsområder i forhold til bruger og embede end på en egentlig teoretisk gennemgang af retsregler. Der undervises således i blandt andet retsledelse, dommeradfærd i retten, sprogbrug, vidneafhøring m.v. Grunduddannelsen afsluttes for dommerfuldmægtige ansat efter den 1. januar 2002 med en eksamen. Derudover vurderes dommerfuldmægtigen løbende ved årlige udtalelser med henblik på bedømmelse af dommerfuldmægtigens egnethed til fortsat ansættelse ved domstolene.

Efter afslutningen af grunduddannelsen gør fuldmægtigen normalt tjeneste ved forskellige embeder for at opnå et bredt kendskab til arbejdet ved forskellige embeder. Dommerfuldmægtigen vurderes fortsat løbende med henblik på bedømmelse af egnetheden til fortsat ansættelse ved domstolene.

Uddannelsesforløbet afsluttes med tjeneste som konstitueret landsdommer. Herefter anses dommerfuldmægtiguddannelsen for afsluttet, og hvis dommerfuldmægtigen

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

har gennemført landsretsuddannelsen med et tilfredsstillende resultat, har vedkommende mulighed for at søge om udnævnelse i stillinger som retsassessor og dommer.

For nærmere oplysninger henvises til www.domstol.dk/media/eksamensrapport.htm samt www.domstol.dk under “Stillinger” og “Vejledning”.

9.3. Forløbet af uddannelseskonstitutionen

I Domstolsudvalgets betænkning var man opmærksom på, at uddannelse og bedømmelse af konstituerede dommere udgør en både kvalitativ og kvantitativ væsentlig arbejdsmæssig opgave for landsretterne. Forslaget om en bredere rekruttering til dommerstillinger ville ifølge udvalget betyde, at stadig færre af de konstituerede dommere vil have et forudgående kendskab til, hvorledes domstolene fungerer i praksis, herunder mindre eller slet ingen erfaring i udarbejdelse af domsudkast. Udvalget anfører, at dette forhold i sig selv vil betyde en forøgelse af arbejdsopgaverne for de faste dommere.

Der er ikke i udvalgets betænkning eller i bemærkningerne til lovforslaget om domstolsreformen nogen angivelse af uddannelseskonstitutionens nærmere indhold. Det er imidlertid et væsentligt spørgsmål, hvorledes landsretskonstitutionen og uddannelsen tilrettelægges for den gruppe konstituerede, der ikke har noget forhåndskendskab til domstolenes arbejdsform, herunder med udformning af kendelser og domme. Det er også af væsentlig interesse, hvorledes bedømmelsen af de konstituerede finder sted. Det er nærliggende at forestille sig, at overskuelighed og klarhed med hensyn til disse forhold ville kunne forøge interessen for at søge uddannelseskonstitutioner. Konstitutionsforløbene i både Vestre Landsret og Østre Landsret beskrives nu på begge landsretters hjemmeside. Der henvises nærmere til www.domstol.dk under “Vestre Landsret” og “Østre Landsret”.

10. Særligt om Domstolsudvalgets målsætning om en bredere rekruttering

Det har i den offentlige debat af og til været nævnt, at det ikke er lykkedes at realisere Domstolsudvalgets målsætning i betænkning nr. 1319 af 19. juni 1996 om en bredere rekruttering til domstolene, navnlig ikke for så vidt angår byretterne.

Som nævnt under punkt 1 havde et flertal af de nyudnævnte dommere kun den traditionelle juridiske baggrund.

I det følgende skal nævnes en række faktorer, der efter rådets opfattelse har betydning for vurderingen af, i hvilket omfang målsætningen er lykkedes.

1. Der har hidtil ikke meldt sig et sådant antal kvalificerede ansøgere med ikke-traditionel erhvervs erfaring. Rådet har i forordet og i afsnit 9.1. peget på flere årsager her til. Rådet har desuden i 2005 beklageligvis måttet konstatere, at interessen for de særlige korttidskonstitutioner i landsretten for advokater har været dalende.
2. Efterhånden som flere og flere med en ikke-traditionel erhvervs erfaring har gennemgået et konstitutionsforløb i landsretterne, må det forventes, at der med tiden vil vise sig flere kvalificerede ansøgere uden for den traditionelle kreds, jf. punkt 8.1.2.
3. De statistiske oplysninger om de indstillede ansøgers erhvervsbaggrund har i rådets årsberetninger før 2003 været baseret på den stilling, som de indstillede havde på udnævnelsestidspunktet. Dels bør statistikken illustrere ansøgernes samlede erhvervs erfaring – dvs. svarende til de forhold, som Dommerudnævnelsesrådet i overensstemmelse med retsplejelovens § 43 i praksis lægger vægt på – dels er det i den forbindelse ikke relevant at medtage de forskellige forflytninger inden for byretterne. De indstillede ansøgers samlede erhvervs erfaring er derfor siden årsberetningen for 2003 søgt illustreret i en grafisk fremstilling under bilag 11.1.
4. Oplysningerne om den samlede erhvervs erfaring hos de førstegangsudnævnte dommere tegner et billede af en generelt væsentligt bredere erhvervs erfaring hos de førstegangsudnævnte dommere, end det ofte er forudsat i den offentlige debat.
5. Der er grund til at tro, at kravet i retsplejelovens § 43 om “forskellig juridisk erhvervsbaggrund” har fået betydning for tilrettelæggelsen af erhvervsforløbet også inden for den traditionelle ansøgerkreds, idet flere dommerfuldmægtige som led i deres uddannelsesforløb i en periode søger arbejde uden for domstolene, ofte inden for advokatgerningen. Et sådant turnusforløb giver grund til at tro, at de kvalificerede ansøgere i stigende grad vil have en bred erhvervsbaggrund. Men set fra domstolsregi indebærer en sådan praksis naturligvis også en vis risiko for, at kvalificerede dommerfuldmægtige vælger ikke at søge tilbage.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

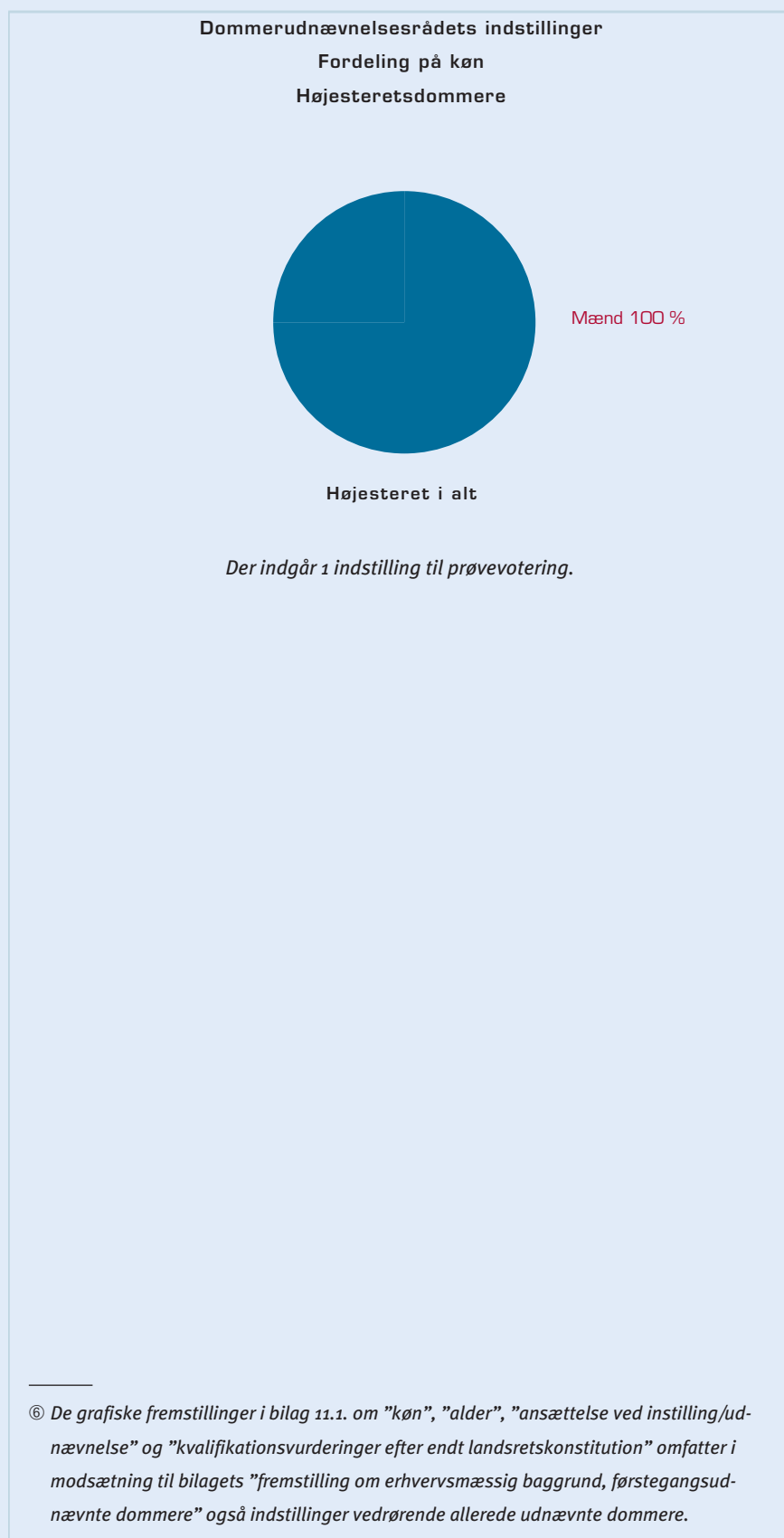
11

12

11. Statistik

11.1. Statistisk oversigt over Dommerudnævnelsesrådets indstillinger^⑥

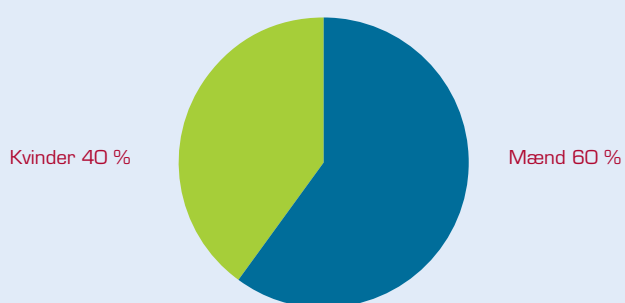
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

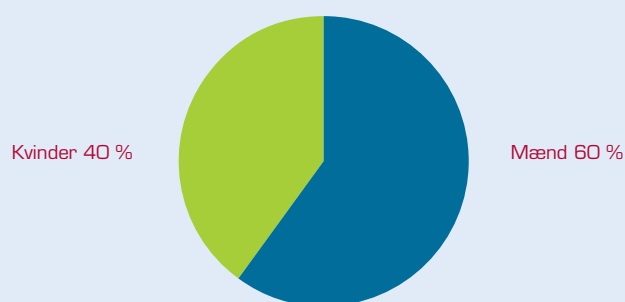
Dommerudnævnelsesrådets indstillinger

Fordeling på køn

Landsdommere

Landsdommere i alt

Østre Landsret

Der indgår 5 indstillinger, alle vedrørende Østre Landsret.

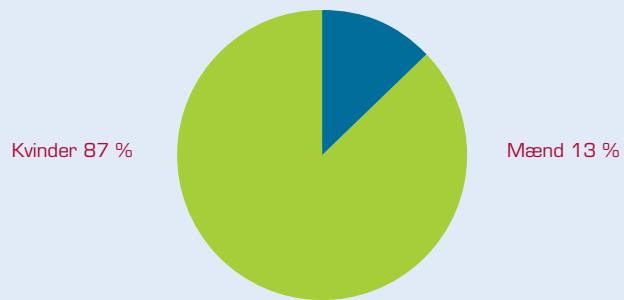
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11**
- 12

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

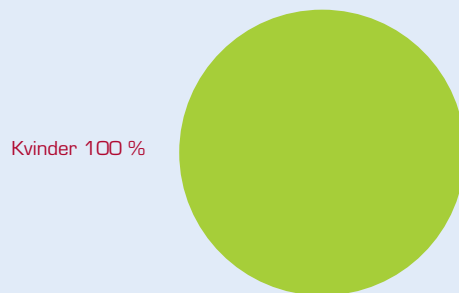
Dommerudnævnelsesrådets indstillinger

Fordeling på køn

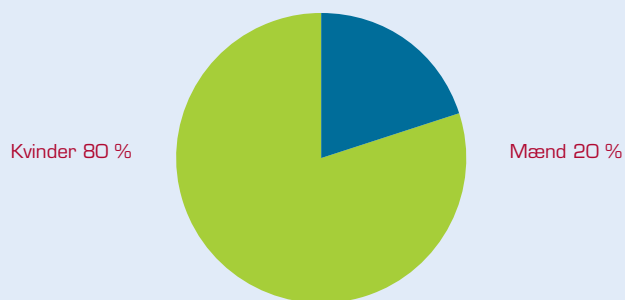
Byretsdommere

Byretsdommere i alt

Københavns Byret

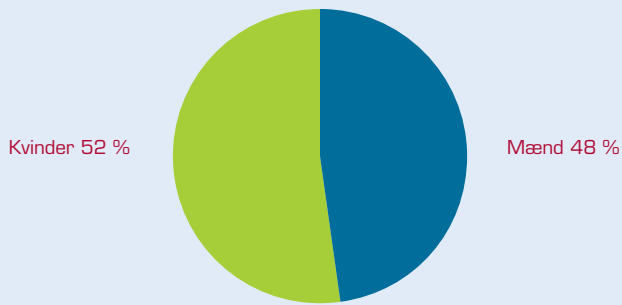
Øvrige byretter

Der indgår 8 indstillinger, herunder 3 vedrørende Københavns Byret og 5 vedrørende øvrige byretter.

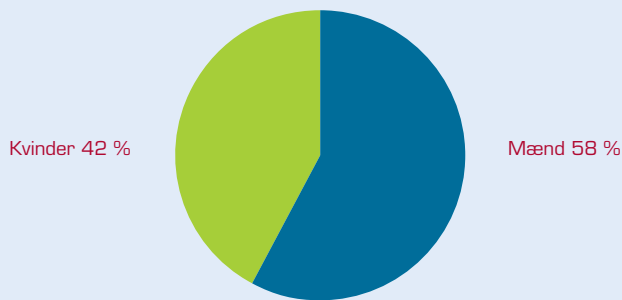
Dommerudnævnelsesrådets indstillinger

Fordeling på køn

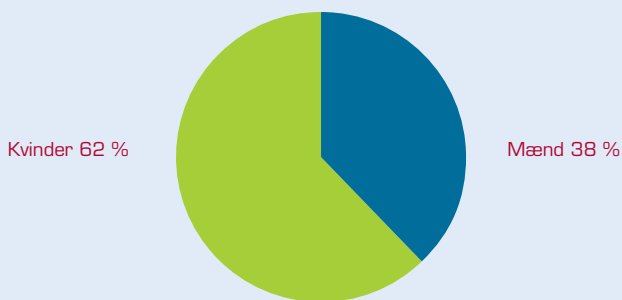
Midlertidigt beskikkede landsdommere

Landsretterne i alt

Vestre Landsret

Østre Landsret

Der indgår 25 indstillinger, herunder 12 vedrørende Vestre Landsret og 13 vedrørende Østre Landsret.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11**
- 12

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

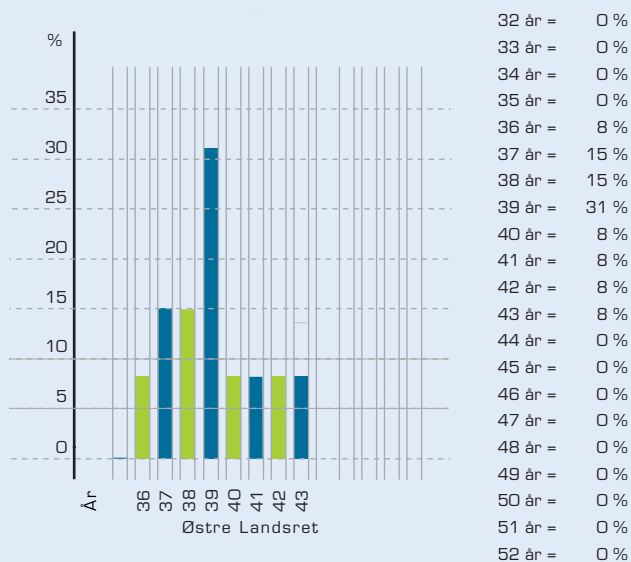
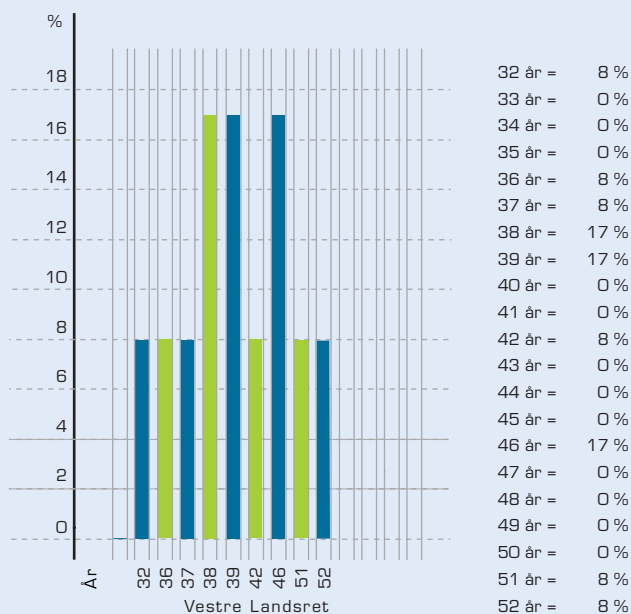
11

12

Dommerudnævnelsesrådets indstillinger

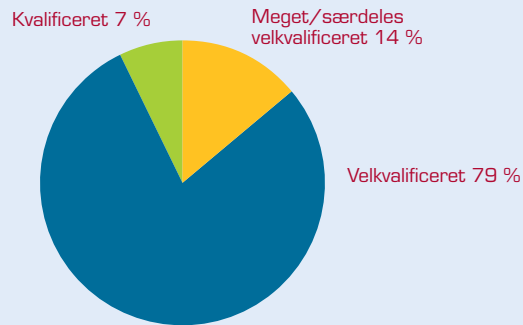
Alder ved konstitution

Midlertidigt beskikkede landsdommere

Der indgår 25 indstillinger, herunder 12 vedrørende Vestre Landsret og 13 vedrørende Østre Landsret.

**Dommerudnævnelsesrådets indstillinger
Landsretsudtalelsens kvalifikationsvurdering
Byretsretdommere**

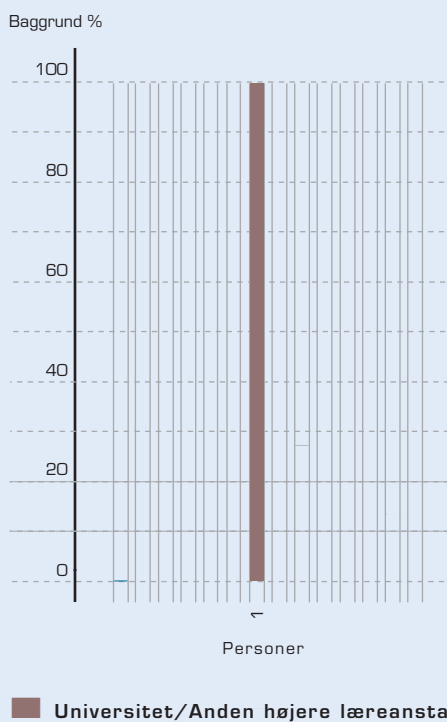

Der indgår 118 indstillinger vedrørende besættelse af stillinger som byretsdommer i perioden fra 1. juli 1999 til 31. december 2005. Rådet afgav i perioden 123 indstillinger. 118 ansøgere havde en landsretsudtalelse, og de 5 ansøgere uden landsretsudtalelse havde tidligere været dommere.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11**
- 12

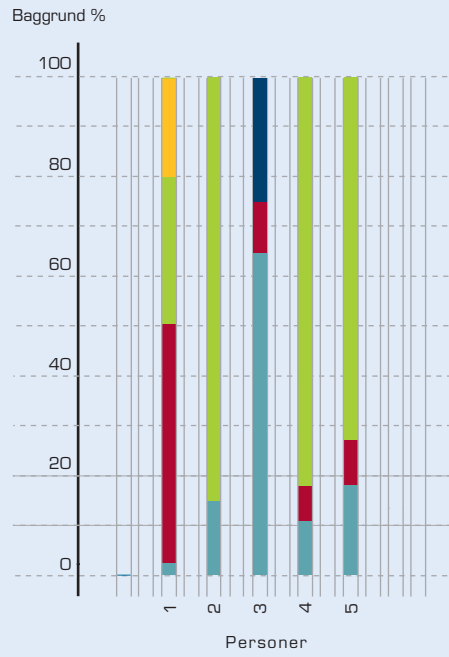
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

Dommerudnævnelsesrådets indstillinger
Førstegangsudnævnte dommere · Erhvervsmæssig baggrund
Højesteretsdommere

Hver enkelt søjle repræsenterer sammensætningen af de enkelte personers erhvervsmæssige baggrund. Ansættelsesperioder under 1 års varighed er ikke medtaget i fremstillingen. Bibeskæftigelser, som i øvrigt anses for relevant af rådet, er af praktiske grunde heller ikke medtaget.

Dommerudnævnelsesrådets indstillinger
Førstegangsudnævnte dommere · Erhvervmæssig baggrund
Landsdommere

- Dommerfuldmægtig/Retsassessor
- Dommer
- Justitsministeriets departement, styrelser m.v.
- Advokat
- Procesbevillingsnævnet/Domstolsstyrelsen

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

1

2

3

4

5

6

7

8

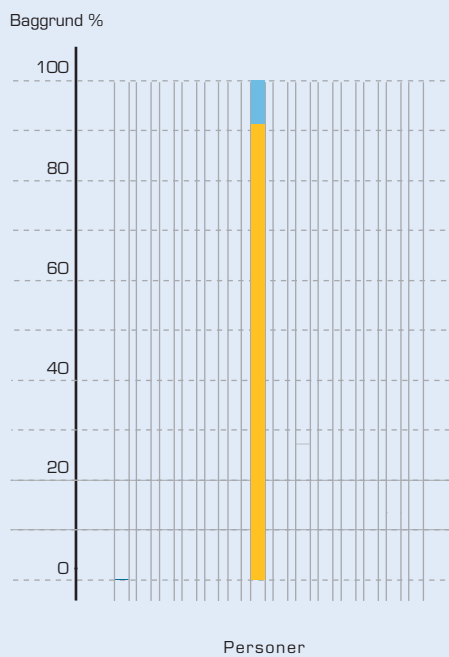
9

10

11

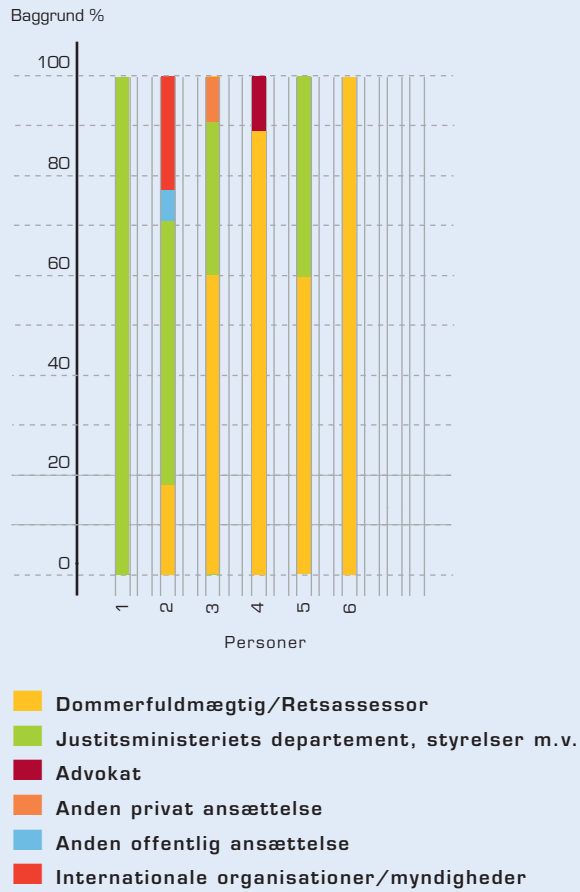
12

Dommerudnævnelsesrådets indstillinger
Førstegangsudnævnte dommere · Erhvervsmæssig baggrund
Sø- og Handelsretten

- Dommerfuldmægtig/Retsassessor
- Anden offentlig ansættelse

Dommerudnævnelsesrådets indstillinger
Førstegangsudnævnte dommere · Erhvervmæssig baggrund
Byretsdommere

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

1

2

3

4

5

6

7

8

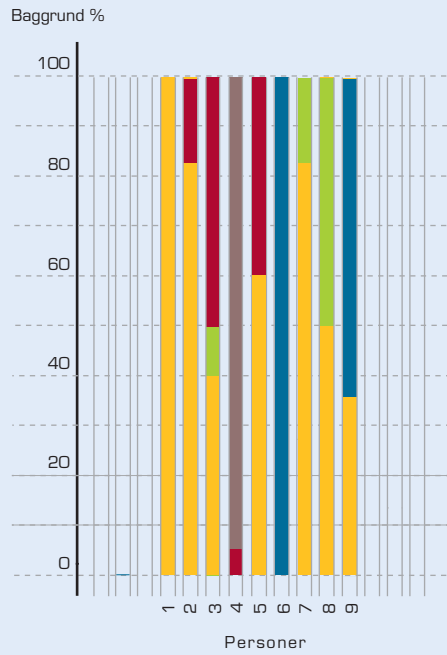
9

10

11

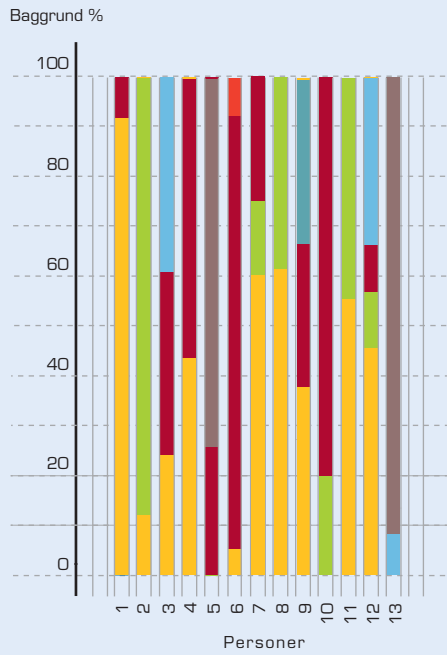
12

Dommerudnævnelsesrådets indstillinger
Erhvervsmæssig baggrund · Midlertidigt beskikkede landsdommere
Vestre Landsret

- Dommerfuldmægtig/Retsassessor
- Justitsministeriets departement, styrelser m.v.
- Advokat
- Politi/Anklagemyndighed
- Universitet/Anden højere læreanstalt

Dommerudnævnelsesrådets indstillinger
Erhvervsmæssig baggrund · Midlertidigt beskikkede landsdommere
Østre Landsret

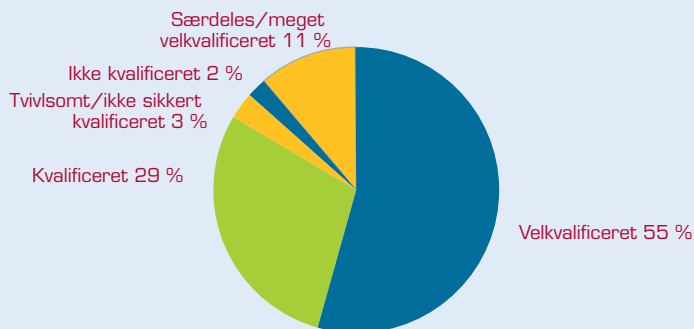
- Dommerfuldmægtig/Retsassessor
- Justitsministeriets departement, styrelser m.v.
- Advokat
- Anden offentlig ansættelse
- Procesbevillingsnævnet/Domstolsstyrelsen
- Internationale organisationer/myndigheder
- Universitet/Anden højere læreanstalt

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

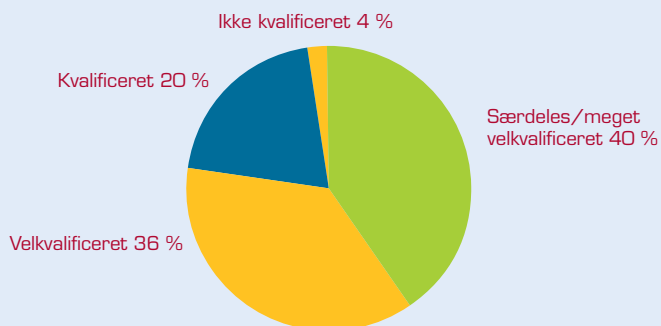
11.2. Statistik over afgivne landsretsudtalelser

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

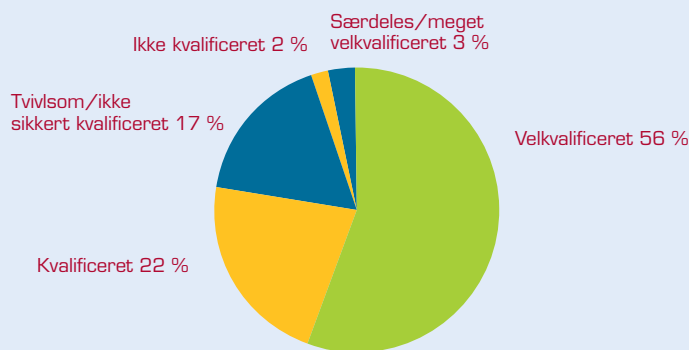
**Kvalifikationsvurdering efter endt landsretskonstitution
opdelt på tre grupperinger.
Perioden 1. juli 1999 - 31. december 2005**

Gruppe 1 består af konstituerede landsdommere, som inden konstitutionen var ansat ved domstolene, Domstolsstyrelsen eller Procesbevillingsnævnet.

Gruppe 2 består af konstituerede landsdommere, som inden konstitutionen var ansat ved Justitsministeriets departement, styrelser m.v. eller Politi/Anklagemyndighed.

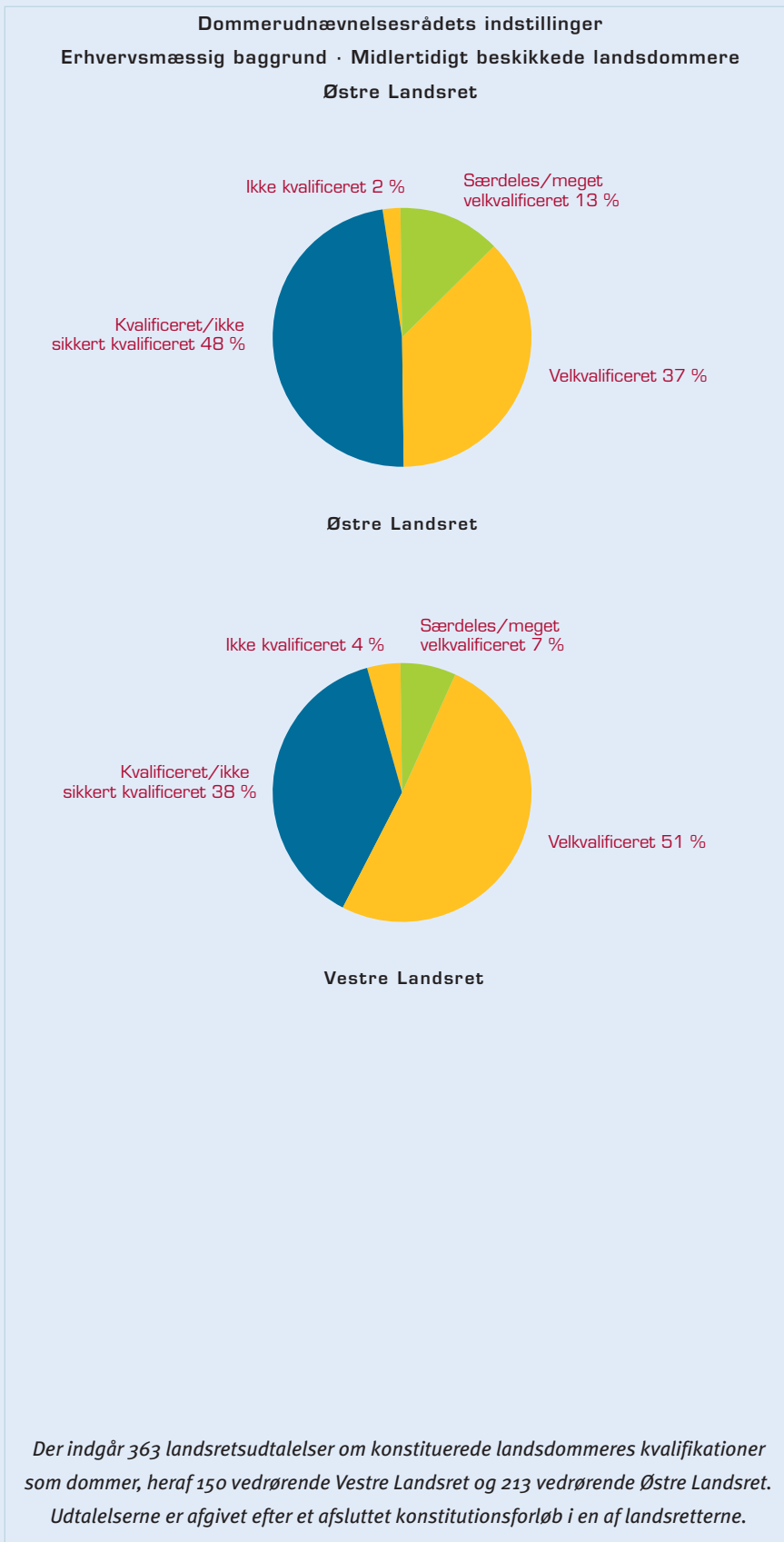

Gruppe 3 består af konstituerede landsdommere, som inden konstitutionen var ansat ved universiteter, som advokat eller havde anden ansættelse.

Der indgår 184 landsretsudtalelser om konstituerede landsdommeres kvalifikationer som dommer, heraf 74 vedrørende Vestre Landsret og 110 vedrørende Østre Landsret.

Udtalelserne er afgivet efter et afsluttet konstitutionsforløb i en af landsretterne.

Der indgår ikke udtalelser vedrørende allerede udnævnte dommere, da deres konstitution ofte tager sigte på eventuel udnævnelse som landsdommer.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

12. Bilag

12.1. Retsplejelovens kapitel 4, §§ 42-46

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

Retsplejelovens kapitel 4

Uddrag af lovbekendtgørelse nr. 857 af 12. september 2000

§§ 42-46

Dommere, justitssekretærer, fuldmægtige m.m.

§ 42. Faste dommere ved rigets almindelige domstole beskikkes af kongen.

Stk. 2. Til Højesteret sker udnævnelse som »højesteretsdommer«, til landsret som »landsdommer«, til hver af de andre retter - bortset fra Sø- og Handelsretten i København, jf. § 9 - som »dommer« med angivelse af, hvor pågældende ansættes.

Stk. 3. Kun den, der har bestået juridisk kandidateksamen, kan beskikkes.

Stk. 4. Beskikkelse som landsdommer eller dommer i en byret eller Sø- og Handelsretten kræver i reglen, at den pågældendes egnethed som dommer har været bedømt i landsretten.

Stk. 5. Før nogen kan beskikkes til højesteretsdommer, skal den pågældende have godtgjort sin egnethed til at have sæde i retten ved som prøve at votere først i mindst 4 sager, af hvilke mindst den ene skal være borgerlig.

§ 43. Besættelsen af dommerstillinger skal ske ud fra en samlet vurdering af ansøgernes kvalifikationer til den pågældende stilling. Der skal herved lægges afgørende vægt på ansøgernes juridiske og personlige kvalifikationer. Også bredden i ansøgernes juridiske erfaringsgrundlag skal tillægges vægt, ligesom det skal indgå i vurderingen, at der ved domstolene bør være dommere med forskellig juridisk erhvervsbaggrund.

§ 43 a. Der oprettes et dommerudnævnelsesråd, som afgiver indstilling til justitsministeren om besættelse af stillinger som

- 1) højesteretsdommer,
- 2) landsretspræsident og landsdommer,
- 3) præsident, vicepræsident og dommer i Sø- og Handelsretten,
- 4) byretspræsident, administrerende byretsdommer og byretsdommer,
- 5) midlertidigt beskikket dommer i henhold til § 44 b og
- 6) midlertidigt beskikket dommer i henhold til § 44 c.

Stk. 2. Rådets indstillinger skal være begrundede. Rådet kan kun indstille én ansøger til en ledig stilling. Såfremt der ikke i rådet er enighed om, hvem af ansøgerne der skal indstilles, afgøres spørgsmålet ved afstemning. Ved stemmelighed gør formandens stemme udslaget. Det skal tilkendegives i rådets indstilling, såfremt der har været uenighed om indstillingen, og de enkelte medlemers standpunkter skal fremgå.

§ 43 b. Dommerudnævnelsesrådet består af 6 medlemmer, en højesteretsdommer (formand), en landsdommer, en byretsdommer, en advokat og to repræsentanter for offentligheden.

Stk. 2. Dommerne beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Højesteret, landsretterne og Den Danske Dommerforening.

Stk. 3. Advokaten beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra Advokatrådet.

Stk. 4. Offentlighedsrepræsentanterne beskikkes af justitsministeren efter indstilling fra henholdsvis Amdomsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening og Københavns og Frederiksberg Kommuner i forening og Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Stk. 5. Medlemmer af Folketinget, amtsråd og kommunalbestyrelser kan ikke være medlemmer af Dommerudnævnelsesrådet.

Stk. 6. Medlemmerne beskikkes for 4 år. Genbeskikkelse kan ikke finde sted.

Stk. 7. Der beskikkes en suppleant for hvert af rådets medlemmer. Stk. 1-5 og stk. 6, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse på beskikkelse af suppleanter.

§ 43 c. Dommerudnævnelsesrådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 2. Der kan i forretningsordenen fastsættes bestemmelser om, at formanden kan afgive indstilling i visse, nærmere bestemte sager på rådets vegne, eller at indstillinger kan afgives af 3 af rådets medlemmer, nemlig en dommer, en advokat og en offentlighedsrepræsentant.

§ 43 d. Dommerudnævnelsesrådet offentliggør hvert år en redegørelse for sin virksomhed.

Stk. 2. Dommerudnævnelsesrådets sekretariatsopgaver varetages af Domstolsstyrelsen.

§ 44. Midlertidig beskikkelse til højesteretsdommer kan ikke finde sted. En ledig stilling skal besættes inden 6 måneder.

Stk. 2. Ved andre dommerstillinger kan midlertidig beskikkelse meddeles af Domstolsstyrelsen efter reglen i § 44 a, af justitsministeren efter reglerne i §§ 44 b og 44 c og af landsretspræsidenterne efter reglerne i §§ 44 d og 45.

Stk. 3. Den, som beskikkes til midlertidigt at beklæde en dommerstilling, skal opfylde betingelsen i § 42, stk. 3.

Stk. 4. Bestemmelserne i §§ 54 og 54 a finder tilsvarende anvendelse på midlertidigt beskikkede dommere. Dette gælder dog ikke for faste dommere, som midlertidigt er beskikket i en anden stilling.

§ 44 a. Domstolsstyrelsen kan meddele midlertidig beskikkelse, når det er nødvendigt ved ledighed i en stilling eller ved en fast dommers forfald.

Stk. 2. Når det af de grunde, der er nævnt i stk. 1, skønnes nødvendigt, er enhver byretsdommer forpligtet til at modtage beskikkelse til foruden sit eget embede midlertidigt at beklæde et andet embede som byretsdommer.

Stk. 3. Bortset fra tilfælde af forfald på grund af sygdom kan en stilling ikke holdes midlertidigt besat i mere end ét år.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

1
2 Stk. 4. Hvis den midlertidige beskikkelse skyldes, at dommeren udfører et andet offentligt hverv, kan etårsfristen dog forlænges i op til et år ad gangen på betingelse af,

3 1) at ganske særlige grunde taler for det,

4 2) at samtykke gives af præsidenten (den administrerende dommer) for vedkommende ret eller for retspræsidenters, administrerende dommers og enkeltdommers vedkommende af præsidenten for den nærmeste overordnede ret, og

5 3) at en fast ansat dommer midlertidigt beskikkes i den pågældende stilling.

6 Stk. 5. Forlængelser af etårsfristen kan dog højst ske for en samlet periode på 3 år.

7 Stk. 6. Midlertidig beskikkelse meddelt efter stk. 1 bortfalder, når den ledige stilling besættes eller forfaldsgrunden ophører at bestå. Domstolsstyrelsen kan dog efter indstilling fra vedkommende landsretspræsident tilbagekalde beskikkelsen fra et tidligere tidspunkt.

8 § 44 b. Justitsministeren kan meddele midlertidig beskikkelse som landsdommer ud over det antal dommere, der i § 4 er fastsat for landsretterne.

9 Stk. 2. Beskikkelsen meddeles for en tidsbegrænset periode på indtil 1 år. Under særlige omstændigheder og efter indstilling fra landsrettens præsident kan justitsministeren forlænge beskikkelsen ud over 1 år.

10 § 44 c. Justitsministeren kan meddele advokater midlertidig beskikkelse som landsdommer eller byretsdommer ud over det antal dommere, der i § 4 og §§ 15-17 er fastsat for landsretterne og byretterne.

11 Stk. 2. Beskikkelsen meddeles for en periode på 3 måneder.

12 § 44 d. Landsrettens præsident kan i påtrængende tilfælde meddele midlertidig beskikkelse til at beklæde en stilling som landsdommer. Beskikkelsen tilbagekaldes af præsidenten.

§ 45. Landsrettens præsident kan meddele midlertidig beskikkelse som yderligere dommer ved en byret, når byrettens forhold tilsiger det.

Stk. 2. Beskikkelse efter stk. 1 kan uden ansøgning kun meddeles de dommere, der er nævnt i § 15, stk. 6, og som gør tjeneste i landsretskredsen. Beskikkelsen til tjeneste ved en bestemt byret kan i intet tilfælde meddeles ud over et tidsrum af to år.

Stk. 3. Sker beskikkelsen ved en af de byretter, der er nævnt i § 17, stk. 1 eller 4, træffer landsretspræsidenten efter forhandling med byrettens medlemmer bestemmelse om, hvilke forretninger der skal varetages af den midlertidigt beskikkede dommer.

Stk. 4. Den midlertidige beskikkelse tilbagekaldes af landsretspræsidenten.

§ 46. Hvis det på grund af en dommers inhabilitet er nødvendigt, beskikkes en sætledommer, for byretternes vedkommende af landsrettens præsident og i øvrigt af Højesterets præsident.

12.2. Bekendtgørelse om forretningsorden for Dommerudnævnelsesrådet

Bekendtgørelse om forretningsorden for Dommerudnævnelsesrådet Bekendtgørelse nr. 589 af 21. juni 1999

I. Forretningsordenens hjemmel

§ 1. Bestemmelserne i denne forretningsorden er fastsat af Dommerudnævnelsesrådet i medfør af retsplejelovens § 43 c, stk. 1.

II. Dommerudnævnelsesrådets sammensætning

§ 2. Dommerudnævnelsesrådet består af 6 medlemmer, en højesteretsdommer, en landsdommer, en byretsdommer, en advokat og to repræsentanter for offentligheden.

III. Konstitution

§ 3. Højesteretsdommeren er formand. Landsdommeren er næstformand.

IV. Dommerudnævnelsesrådets virksomhed

Dommerudnævnelsesrådets opgaver

§ 4. Rådet afgiver indstilling til justitsministeren om besættelse af stillinger som

- 1) højesteretsdommer
- 2) landsretspræsident og landsdommer,
- 3) præsident, vicepræsident og dommer i Sø- og Handelsretten,
- 4) byretspræsident, administrerende byretsdommer og byretsdommer,
- 5) midlertidigt beskikket dommer i henhold til retsplejelovens § 44 b, og
- 6) midlertidigt beskikket dommer i henhold til retsplejelovens § 44 c.

Tilrettelæggelse af rådets arbejde

§ 5. Rådets formand tilrettelægger rådets arbejde og fastlægger mødedagene efter drøftelse i rådet.

Stk. 2. Det påhviler sekretariatet at forberede ansøgningssagerne til rådsbehandling, herunder at tilvejebringe de fornødne oplysninger om den enkelte ansøger. Det påhviler endvidere sekretariatet at yde rådet den fornødne bistand til det øvrige rådsarbejde.

Stk. 3. Rådets sekretariatsopgaver varetages af Domstolsstyrelsen.

§ 6. Ansøgere og organisationer, hvis medlemmer er naturlige ansøgere til de i § 4 nævnte stillinger, har ret til efter anmodning at få udleveret en liste over alle ansøgerne efter reglerne i tjenestemandslovens § 5, stk. 3-5.

§ 7. Modtager rådet mundtligt oplysninger vedrørende faktiske omstændigheder af betydning for beslutning i en ansøgningssag, eller er rådet på anden måde bekendt med sådanne oplysninger, skal der gøres notat om indholdet af disse oplysninger. Det gælder dog ikke, hvis oplysningerne i øvrigt fremgår af sagens dokumenter.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

1

2

§ 8. En ansøger kan forlange at blive gjort bekendt med de dokumenter m.v. i en ansøgningssag, der vedrører den pågældendes egne forhold.

3

Stk. 2. Rådet afgør, hvornår og i hvilken form en anmodning efter stk. 1 om indsigt i dokumenter m.v. vedrørende en ansøgers egne forhold skal imødekommes.

4

Stk. 3. Rådet udsætter sin beslutning i ansøgningssagen, indtil der er givet ansøgeren mulighed for at gøre sig bekendt med de i stk. 1 nævnte dokumenter m.v., medmindre rådet finder, at ansøgerens interesse i, at rådets beslutning udsættes, bør vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse.

5

6

§ 9. Kan en ansøger ikke antages at være bekendt med, at rådet er i besiddelse af bestemte oplysninger af faktisk karakter i en ansøgningssag, må der ikke træffes beslutning, før rådet har gjort den pågældende bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende og er af væsentlig betydning for beslutning i sagen. Rådet fastsætter en frist for afgivelse af den nævnte udtalelse.

7

8

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis

9

1) det efter oplysningernes karakter må anses for ubetænkeligt at træffe beslutning på det foreliggende grundlag,

10

2) ansøgerens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse, eller

11

3) ansøgeren ikke har ret til aktindsigt med hensyn til de pågældende oplysninger.

12

Repræsentation

§ 10. Formanden repræsenterer rådet.

V. Rådsmøder m.v.

Deltagelse

§ 11. Rådets møder er ikke offentlige.

§ 12. Et medlem skal så vidt muligt give meddelelse om helt eller delvis fravær.

§ 13. Rådet kan beslutte at give en ansøger eller andre lejlighed til at give møde for rådet.

Rådets behandling af sager

§ 14. Rådets beslutninger i ansøgningssager træffes i møder, jf. dog stk. 2, 3 og 4. Rådet er beslutningsdygtigt, når behørig indkaldelse har fundet sted, jf. § 18, og mindst 4 medlemmer, herunder formanden, er til stede.

Stk. 2. Rådet kan i særlige tilfælde træffe beslutning i en ansøgningssag uden afholdelse af møde. I beslutningen skal deltage flest mulige medlemmer, dog mindst 4, herunder formanden, og de deltagende medlemmer skal være enige om, at beslutningen træffes uden afholdelse af møde.

Stk. 3. Rådet kan i enstemmighed bemyndige tre af rådets medlemmer, en dommer, en advokat og en offentlighedsrepræsentant, til at afgive indstilling på rådets vegne i visse, nærmere bestemte sager.

Stk. 4. Rådet kan endvidere i enstemmighed bemyndige formanden til at afgive indstilling på rådets vegne i visse, nærmere bestemte sager.

§ 15. Møderne ledes af formanden.

§ 16. Rådet kan kun indstille én ansøger til en ledig stilling.

Stk. 2. Såfremt der ikke i rådet er enighed om, hvem af ansøgerne der skal indstilles, afgøres spørgsmålet ved afstemning. Ved stemmelighed gør formandens stemme udslaget.

Stk. 3. Det skal tilkendegives i rådets indstilling, såfremt der har været uenighed om indstillingen, og de enkelte medlemmers standpunkter skal fremgå.

§ 17. Rådets indstillinger skal være begrundede.

Stk. 2. Det skriftlige materiale, der har ligget til grund for rådets vurdering af de enkelte ansøgere, herunder ansøgninger, udtalelser m.v., sendes til justitsministeren sammen med rådets indstilling.

Indkaldelse

§ 18. Formanden eller sekretariatet efter formandens bemyndigelse indkalder til rådsmøder. Der skal indkaldes til rådsmøde, hvis mindst 2 medlemmer ønsker det.

Stk. 2. Mødeindkaldelse skal ske skriftligt og så vidt muligt med mindst 8 dages varsel.

Stk. 3. Mødeindkaldelser skal ledsages af en dagsorden, jf. § 19, og bilagsmateriale til de enkelte dagsordenspunkter, herunder ansøgninger, udtalelser m.v.

§ 19. Dagsordenen fastsættes af formanden.

Stk. 2. Ethvert medlem kan anmode om at få sat et punkt på dagsordenen.

Stk. 3. Dagsordenen skal til hvert møde mindst indeholde følgende punkter:

- 1) Godkendelse af referat fra forrige møde.
- 2) Oversigt over de ansøgningssager, der skal behandles.
- 3) Eventuelt.

Protokol

§ 20. For hvert rådsmøde føres en protokol, hvori angives

- 1) rådets indstilling i den enkelte ansøgningssag,
- 2) om indstillingen er enstemmig eller er sket efter afstemning, og
- 3) rådets begrundelse for indstillingen tillige med en angivelse af de enkelte medlemmers standpunkter, såfremt der har været uenighed om indstillingen.

Stk. 2. Protokollen underskrives på mødet af de enkelte rådsmedlemmer.

Stk. 3. Indstillinger foretaget i medfør af § 14, stk. 2-4, indføres snarest muligt i protokollen med de i stk. 1 nævnte angivelser. Protokollen underskrives snarest muligt af de medlemmer, der har deltaget i beslutningen, og de øvrige medlemmer gøres bekendt med protokoltilførslen.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

Referat

§ 21. Fra hvert rådsmøde tages et referat.

Stk. 2. Referatet skal mindst indeholde oplysninger om

- 1) tid og sted for mødet,
- 2) hvem der har deltaget i mødet, herunder hvem der har været referent,
- 3) dagsordenen for mødet, og
- 4) en henvisning til protokollen for så vidt angår rådets beslutninger i ansøgningssager.

§ 22. Udkast til referat udsendes snarest muligt og senest i forbindelse med indkaldelse til næste møde.

§ 23. Indsigelser mod et referat skal fremsættes senest på førstkommande rådsmøde.

VI. Fravær, inhabilitet og tavshedspligt

Forfald

§ 24. Ved meddelelse om forfald for formanden indtræder næstformanden i formandens beføjelser efter §§ 14, stk. 1, 15, 18 og 19. Indkaldes formandens suppleant gælder § 25, 4. pkt.

§ 25. Har et medlem haft forfald på to på hinanden følgende møder, og forventes forfaldet at udstrække sig over yderligere mindst et møde, indkaldes den pågældendes suppleant til rådsmøde. I andre tilfælde af forfald kan rådet beslutte at indkalde suppleanten. Beslutningen træffes ved stemmeflerhed. Indkaldes formandens suppleant efter 1. eller 2. pkt., indtræder denne i formandens rettigheder og pligter.

Inhabilitet

§ 26. Et medlem er forpligtet til forudgående at underrette rådets øvrige medlemmer om inhabilitet eller om forhold, der har betydning for vurderingen af, om den pågældende kan anses for inhabil og derfor er udelukket fra at deltage i behandlingen af en sag.

Stk. 2. Rejses spørgsmål om et rådsmedlems eller andre mødedeltageres inhabilitet, træffer de øvrige i sagen deltagende rådsmedlemmer afgørelse om inhabiliteten.

Tavshedspligt

§ 27. Rådets medlemmer har tavshedspligt med hensyn til, hvad de erfarer i deres egenskab af medlem af rådet, når der er tale om oplysninger, som efter deres karakter er fortrolige. Samme tavshedspligt påhviler medlemmer af sekretariatet, der medvirker ved rådsbehandlingen.

Stk. 2. Hvert enkelt rådsmedlem drager omsorg for, at materiale, som den pågældende har modtaget i forbindelse med sit arbejde i rådet ikke kommer udenforstående i hænde. Ved fratræden skal det enkelte rådsmedlem tilbagegive det fortrolige materiale, som den pågældende har modtaget i sin egenskab af rådsmedlem.

VII. Færøerne og Grønland

§ 28. Bekendtgørelsen gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som følger af den særlige lovgivning for Færøerne og Grønland.

Vedttaget på Dommerudnævnelsesrådets møde den 21. juni 1999.

Dommerudnævnelsesrådet, den 21. juni 1999

Hugo Wendler Pedersen

12.3. Retningslinier for korttidskonstitutioner af advokater i landsretterne

Retningslinier for korttidskonstitutioner af advokater i landsretterne, jf. retsplejelovens § 44 c.

RETNINGSLINIER for korttidskonstitutioner af advokater i landsretterne, jf. retsplejelovens § 44 c.

§ 1. Formål

Formålet med ordningen er dels at skabe interesse hos advokater for ansættelse som dommer og dermed opnå en bredere rekruttering til domstolene, dels at skabe en øget dialog og forståelse mellem dommere og advokater.

§ 2. Anvendelsesområde

- Østre og Vestre Landsret
- Advokater

§ 3. Stillingsopslag

Domstolsstyrelsen opslår efter drøftelse med vedkommende landsret et passende antal stillinger, som muliggør konstitution efter retsplejelovens § 44 c. Stillingerne opslås som udgangspunkt samlet gældende for et kalenderår uden angivelse af tiltrædelsesdatoer. Bekendtgørelse sker i Statstidende, Ugeskrift for Retsvæsen, DJØF-bladet, Advokaten og Advokaternes Job-database på Internettet, AdvoJob. Domstolsstyrelsen gør Advokatrådet bekendt med stillingsopslagene.

§ 4. Besættelsen af stillinger

Dommerudnævnelsesrådet afgiver indstilling til justitsministeren om besættelse af stillingerne, jf. retsplejelovens § 43 a, stk. 1, nr. 6, jf. § 44 c. Justitsministeren beskikker den pågældende advokat som dommer. Domstolsstyrelsen træffer aftale med advokaten om tidspunktet for konstitutionsperiodens begyndelse.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

1

2

3

4

§ 5. Varighed og stillingsindhold

5

Konstitutionsordningen giver mulighed for konstitution som dommer i en periode på 3 måneder i landsretten, hvor advokaten som konstitueret dommer så vidt muligt beskæftiges med de sædvanligt forekommende sagstyper.

6

§ 6. Ansættelsesvilkår

7

I forbindelse med konstitutionen indgås en tidsbegrænset ansættelseaftale af 3 måneders varighed mellem Domstolsstyrelsen og den pågældende advokat. Ansættelsesforholdet ophører ved udløbet af den aftalte ansættelsesperiode.

8

I konstitutionsperioden skal advokaten deponere sin advokatbeskikkelse, jf. retsplejelovens § 122, stk. 1. Advokaten er i samme periode forpligtet til at suspendere varetagelsen af hverv, som er uforenelige med retsplejelovens krav til udnævnte dommers almindelige habilitet.

9

10

I øvrigt bør den pågældende advokat have opmærksomheden skærpet med hensyn til, om der konkret kan rejses tvivl om vedkommendes habilitet, jf. retsplejelovens §§ 60 og 61.

11

Advokaten er i konstitutionsperioden undergivet afskedigelsesværnet for alle ikke-udnævnte dommere, jf. retsplejelovens § 44, stk. 4, jf. §§ 54 og 54 a.

12

Konstitutionsperioden afsluttes med en orienterende samtale med vedkommende landsretspræsident.

Hvis en advokat, der har gennemgået en 3-måneders konstitution, jf. retsplejelovens § 44 c, efterfølgende indstilles til en uddannelseskonstitution, jf. retsplejelovens § 44 b, afgør den landsret, hvori advokaten skal konstitueres, om 3-måneders konstitutionen kan medregnes i den 9-måneders uddannelseskonstitutionsperiode.

Øvrige ansættelsesvilkår aftales skriftligt i forbindelse med ansættelsen.

§ 7. Ikrafttræden, godkendelse m.v.

Ordningen om korttidskonstitutioner trådte i kraft den 1. april 2000. Ordningen er gjort permanent ved lov nr. 229 af 2. april 2003, der ophævede § 11 i lov nr. 402 af 26. juni 1998 om ændring af retsplejeloven.

Domstolsstyrelsen, den 22. februar 2004

Bønt Carlsen

Dommerudnævnelsesrådet
Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Telefon 70 10 33 22
Telefax 70 10 44 55